

ek

telünket. Ez hibás

den körülmények
ell. 1929-es és
10 százalékon fe-
ez abnormálisan
ató fenn tovább.
érték, hogy csak
jó gazdálkodás
ját.

akarókoskodni fo-
adályozni, hogy az
adót, a deficitet
a deficit egyelőre
essük a tisztviselő.

nk, akik fizetni
kat, de honnan?
niök bennünket?
or meg kell köny
a külföldi kupo-
amatokat le kell

ok.
yharmaidát elvesz-
képessége emelke-
gek érintetlenül
ék nem tudnak fi-
rnak.

ódnak, de ez ve-
redményezne. A
heroikus erőfeszí-
tízostítható. Ezért
lata kell, hogy
lata szemben nem

uma senkinek,
nem fogja meg-
kat. A kincstár-
i, mert a gazda-
mányakép több
anca Nationala
a tisztviselőket
zteni, a gazdasá-
k. Ha a bankok

lendülés nyomán
árpótolni fogja
fogja tudni fi-
hazottaiva! szem-
ug.

megoldás in
yan szituációt
eni, amely az-
ország álta-
zdasági szaná.

na, ha a több,
ott törvényjavas-
is elleneznek,
kos választási
tatnak. Nem az
a parlament fog
az ország akar.
éppen ki a part-

ok a pártban és
párt programja
gja majd eldön-
programja mel-

szészedt, amelyet
an nagy tapssal

ató:
hámmé
nyve

ara:
30

T könyvosz-
es beküldésé-
éttel

Lapkiadás
Baron L.
Telefon 8-25

Taxa postală
plătite în num.
No. 524.716 929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 16.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 10 dollár. Hír-
detések díjazás szerint. Az „**ÚJ**
KELET” az erdélyi és bánsági
zsidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

ÚJ KELET

ESTIÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmentetlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését nem vállaljuk. Fő-
szerkesztő dr. Marton Ernő, Fele-
lős szerkesztő Jámor Ferenc,
Bukaresti szerkesztő: Hátszegi
Ernő. Str. Sf. Constantin Nr. 51.

Ara 5 lej

Détek, 1932 okt. 7.

5693. FV
THISRI 7.

XV. ÉVF.
229. SZÁM

A szakértők szakérteleme

Rossz napok járnak már a szakértők-
re is.

Belföldiekre és külföldiekre egyaránt.
A belföldi szakértők tekintélyét Jorgá-
ak és kormányának sikerült egyszer és
nindenkorra megsemmisíteni.

Maradtak a külföldiek.
Most ezekre is ráhúzták a vizes lepe-
dőt. Kiderült róluk, hogy a saját zsebük
és bankárjaik zsebeinek védelméhez sok-
kal, de sokkal jobban értenek, mint a sze-
remsélen román állam pénzügyeinek
dirigálásához.

Nekik köszönhetjük a felemelt adókat,
a devizakorlátozásokat, a magasan stabi-
lizált lejt.

Látta az ország valamelyes hasznu-
kat is?
Nem.

Nyilván jobb lett volna tehát, ha kor-
rupt szakértők helyett becsületes dilett-
tánsok szóltak volna bele az állam pénz-
ügyeibe.

Harminc fizetésektelen ügyvéd

Harminc nagyvárad ügyvéd nem fizette
be a kamarai díjakat. A kamara tehát
várt egy darabig és megint várt, addig
várt, amíg kifogyott a türelme és meg-
igizte a harminc nagyvárad ügyvédnek,
hogy törli őket az ügyvédek listájából,
ha záros határidőn belül és pedig rövid
időn belül, be nem szolgáltatják a tak-
sákat.

Senki ne busuljon. A harminc várad
ügyvéd nem fog leszakadni a jogvédelem
fájáról. Megmaradnak, mert ki fogják fi-
zetni hátralékaikat, megmaradnak, mert
más pályán sem integetnek babérok, meg-
maradnak, mert a rossz kunjunkturát
kell hogy a fellendülés tavasza cserélje
fel és ha a közönségnek nincs is különös
szüksége rájuk, nekik feltétlen szükségük
van a publikumra. Így hát megmaradnak.

A harmincak mindazonáltal okot szol-
gáltatnak az elmékedésre.
Ügyvédekre a kapitalista rendben szük-
ség vagyon. Olyan bonyodalmas a jog-
szolgáltatás, olyan sok a törvénytagna-
rázat, a rendeletek és a rendeletek végre-
hajtásának utasításai, annyi döntvényre
lehet hivatkozni, hogy ezeknek a labirin-
tusában csak szakmai kiképzést nyert
emberek találják meg az utat. Persze nem
mindenkor a helyes utat.

Az igazság útját sem,
De most ne arról essék szó. Most konsta-
tálni kell, hogy a harmincak tagdíja kö-
rül távolabb eső bajok színtomái mutat-
koznak. Eddig ugyanis az volt a tapasz-
talat, hogy a rossz üzletmenet során, a
tömeges fizetésképtelenségek, a csődök, a
felszámolások idején az ügyvédi mester-
ség fellendült. Most az a tapasztalat,
hogy megszűnt a rossz üzletmenet is.
Nincs semmiféle üzlet, ennél fogva meg-
szűntek általában a jogügyletek. Sajnál-
juk az ügyvédek és kívánjuk, hogy
megint fizetőképessé legyenek.
És pedig nemcsak az ügyvédek érdeké-
ben.

Economia Act

Economie Act — jelenti Amerikában az
állam gazdasági törvényét, amely rendel-
kezik az állami alkalmazottak jövedelmei
felett is. Az Economie Act pedig ki-
mondja, hogy állami alkalmazásban férj-
és feleség nem lehet. Vagy az egyik
mehet, vagy a másik. Azaz, hogy nem is
mehet, mennie kell, az állam nem haj-
landó segédkezet nyújtani ahhoz, hogy
valaki meg is gazdagodjon az államnak
szolgáltatott munkájából. Tehát törvényt
szólt és ebben a törvényben kimondotta,
hogy a házaspár között vagy az egyik,
vagy a másik hagyja el az állami szolgál-
latot. Ha a nő akarja kitartani férjé-
től, ehhez teljes joga van, épügy, mint meg-
fordítva. Amerikában teljes egyenlőséget
érvényesít mindkét nem, ennél fogva függetle-
nek.

Mindenki azt várta, hogy a férfiak lo-
vagiaságából is megmaradnak állásaik-

A mandzsurlai kinal felkelők ellentámadásba mentek át a japánok ellen

PARIZS, október 6. A mandzsurlai felkelők erősítéseket kaptak Észak-
mandzsuriában s öldöklő harcok után ellentámadásba mentek át a japánokkal
szemben. A japán sorkatonaság több helyütt visszavonulóban van. A vesztesé-
gek mindkét részen igen jelentősek.

A német kormány az aktív választói korhatárt huszonötre, a passzívát harmincra emeli fel

Berlin, október 6. Több lap értesülései
szerint a birodalmi kormány elsősorban
a birodalom és Poroszország egyesítésére
vonatkozó reformterveit fogja végrehaj-
tani, de megvárják még az állami főtör-
vényeszk október 10-én elhangzó végső
döntését a főbiztosi porosz kormány al-
kotmányossága kérdésében. Ugy hírlik,
hogy a választói reform főbb intézkedé-
sei a következők lesznek: Listaszavazás
helyett egyénekenkénti szavazás lesz pót-
választásokkal. Leszállítják a törvény-
hozók számát olyképpen, hogy a jelenlegi
60 ezer helyett magasabb számú szavazóra
jusson egy-egy képviselő. Felemelik az
aktív választói korhatárt 25, a passzívát
30 évre.

A francia sajtó szerint Németországnak kevés remélni valója van a fegyverkezési egyenlőség igényében

A Temps kevés reményt fűz a londoni konferencia sikeréhez

Párizs, október 6. A Temps nem sok
reményt fűz a londoni konferencia sike-
réhez. Cikkirója megvan győződve, hogy
az angolok újabb szomorú tapasztalattal
lesznek gazdagabbak, mert a jelenlegi
intranzigens német birodalmi kormány
nem ismeri a mérséklést.
Egyidejűleg a német lapok kritikával
kísérik azt a francia kívánságot, hogy
Csehszlovákia, Lengyelország és Belgium
is meghívassanak a londoni konferen-
ciára. Hangoztatják azt a meggyőződé-
süket, hogy a három meghívás vakvá-

gányra vinné a konferenciát és fiók-
leszerelési tanácskozást idézne elő Lon-
donban.

Párizs, október 6. Politikai körökből
szerzett értesülések alapján a lapok azt
írják, hogy a fegyverkezési egyenlőség-
re vonatkozó német igény ügyében Né-
metországnak kevés remélni valója van,
amíg a mostani szellem uralkodó marad.
Franciaország ennek ellenére belemegy
a kérdés megvitatásába valamennyi ér-
dekelte állammal közös és együttes tár-
gyalás keretében.

Egymilliárd a Dunaállamok megsegítésére

Párizs, október 6. Georges Bonnet,
a stressai konferencia elnöke intervju-
ban nyilatkozik a République hasáb-
jain arról, hogy mi módon lehet pénz-
ügyileg támogatni az inséges Duna-
államokat és hogy lehessen megterem-
teni a kellő pénzalapot a közép- és kelet-
európai államok valutagaranciájára.
Elmondta, hogy a legközelebbi napok-
ban Genfben a népszövetségi gazdasági
bizottság egy tervet fog tanulmányozni,
amely a kereskedelem felélénkítésére
irányul.

Minden államtól, amely pénzügyi
támogatásra szorul, megköveteli, hogy
a saját szanalására szolgáló pénzalapba

megfelelő összeget fizessen be.

Ezt az összeget az illető országoknak
minden behozatalukra és kivitelükre
kiszabandó ideiglenes pótlilleték útján
kellene előteremteniük, hogy lehetőleg
ne terheljék vele a fogyasztót. Az ösz-
szeg pedig, melyet ily módon a keres-
kedelmi forgalom fellendítésének és a
valuta állandóságának védelmére éven-
ként fordíthatna a közös alap, meg-
haladná az egymilliárdot.

Bonnet terve szerint ezt a közös pénz
alapot nemzetközi szervezet ellenőrizné,
amelyet az érdekelte államok alakítaná-
nak meg.

ban, hölgyeik kíválnak és legalább addig,
míg a krízis tart, egyetlen fél sem igyek-
szik a meggazdagodásra.

Ehelyett azonban az történt, hogy a
házaspár tömegesen adták be a válóper-
t, azért, hogy mindegyikük megtarthassa ál-
lásában jövedelmét. A válóper divattá
vált Amerikában: veszedelmes járvány
lett, mert az állami példáját követik a
magántisztviselők és ezek nyomán kö-

vetni fogják a szabad pályán lévők is.

Kérdés, ugyancsak divattá válik-e majd
a házasságkötés akkor, ha az állam redu-
kálni fogja az elváltak kontingensét. Vaj-
jon a leépített házaspár tömegesen fog-
ják-e visszavenni egymást és példát ad-
nak ezzel egy általános házassárra.

Hogy bizonyoságot tegyenek arról, hogy
ezt a krízist átmenetinek tartják, hogy
érdemes fenntartani az emberi fajt.

VILAG TÖRRE

Egyenlőség a leszerelésben

Irta: Leon Blum

A német, francia, angol jegyzék után
a genfi tanácskozások megkezdésekor
határozottan körvonalazhatjuk a fran-
cia szocializmus álláspontját. Meggyő-
ződés, hogy az azonos a német szoci-
áldemokrácia és a nemzetközi szocia-
lizmus felfogásával.

A versaillesi szerződés a nemzetek
két csoportjára osztotta Európát. Azok-
kéra, amelyek továbbra is kedvük sze-
rint fegyverkezhetnek és azokéra, ame-
lyeknél szigorúan korlátozzák a fegy-
verkezés minőségét és mennyiségét. A
békeszerződés ilyenformán nyilvánvaló
egyenlőtlenéget teremtett a győztes
hatalmak és a legtöbb legyőzött állam
között. Nézetünk szerint ez az állapot
szükségszerűen átmeneti. Azt állítjuk,
hogy maga a szerződés is így értelmezi
ezt. Németország lefegyverzését meg-
cáfolhatatlanul az általános leszerelés
kezdetének minősítették. Hozzáteesszük,
hogy az egyenlőség elvét két ténybeli
körülmeny erősíti meg. Az egyik, amit
mindig óhajtottunk, hogy Németország
belépett a Népszövetségbe. A másik,
amit mindig kifogásoltunk, hogy a
francia kormány csökönnyösen össze-
tesztelte a biztonság elvét a katonai erő-
vel, vagy legalább is a kettőt egybe-
kapcsolja. Mivel nyilvánvaló, hogy
minden nemzetnek egyenlően joga van
a biztonságra, a francia elméletből az
következik a számunkra, hogy az így
meghatározott biztonság megvédésére
egyenlő joguk van a fegyverkezésben.

A leszerelésben való egyenlőség,
amelynek alapján minden katonai szer-
vezetnek a tervszerű, fokozatos csökken-
tésével készítjük elő az általános le-
szerelést. Vagy pedig a fegyverkezés-
ben való egyenlőség, amelynek alapján
a legyőzött államok haderejét fokozat-
osan a győztes nemzetek katonai ere-
jének a nivójára emelik.

De itt nem a tisztán logikus kérdé-
sekről van szó. A legsúlyosabb politi-
kai kérdéssel kerülünk szembe, amely
a népek jelenére és a jövőjére nehezé-
dik. Csak a népek lehetnek döntők a
számunkra. Ezért utasítjuk el a leg-
határozottabban azt a gondolatot, hogy
Németország és a többi leszerelt állam-
nak bizonyos mértékig való felfegyver-
zésében keressenek megoldást. Itt két
döntő fontosságú tényezőre mutatok:

Egyrészt a német szociáldemokraták
éppen olyan határozott és világos állás-
pontot foglalnak el, mint mi, francia
szocialisták. A múlt héten között hatá-
rozatukban, amelyet a nagy francia
sajtó botránnyosan agyonhallgatott, a
leghatározottabban elutasítják azt a
tervet, hogy a mostani egyenlőtlené-
get, a német katonai erők növelésével
tegyék még bonyolultabbá. Egyetértünk
velük a szükséges egyenlőség elvére
nézve. Egyetértünk velünk abban,
hogy elítélik a felfegyverzéssel való ki-
egyenlítés rendszerét.

Másrészt hamisnak és rágalmozónak
kell tartanunk azt a híresztelést, mint-
ha a francia kormány beleegyezne,
hogy a németek növeljék a fegyverkezé-
süket azzal a feltétellel, hogy a franciák
bizonyos mértékű fölényt biztosíthatná-
nak maguknak. Ezt a botránnyos tervet
a nemzetközi hadianyaggyárosok eszel-
ték ki. Az angol jegyzék éppen olyan
határozottan elutasítja, mint a francia.
Paul Boncour és Herriot nyilatkozata
ugyanazt jelenti, hogy a mi „Nem és
ezerszer nem!” jelszavunk.

Micsoda indokolással ellenzi a nem-

SZÁZ REPÜLŐGÉP BERLIN FELETT

zetközi szocializmus a fegyverkezés után való egyenlítés rendszerét? Röviden azzal, hogy a leszerelt hatalmaknak a felfegyverkezése kérihetetlenül a győztes hatalmak túlfegyverkezésére, vagyis a fegyverkező versenyre, vagyis háborúra vezet. Az egyenlőségre és a fölényre irányuló verseny a végén pedig végzetes háborút eredményez. Mivel következetesen vagyunk önmagunkkal szemben, joggal fűzzük hozzá, hogy a felfegyverkezés eltávolításával egyetlen nemzetet sem fosztunk meg természetes biztonságától, mert nem hiszünk a fegyveres biztonságban. Sőt ellenkezőleg meggyőződésünk, hogy a kötelező döntőbíráskodás és leszerelés mindenkinek biztonságát garantálja. A versaillesi szerződésnek az egyoldalú leszerelésre vonatkozó intézkedéseiben kezdetét és zálogát látjuk annak a közös leszerelésnek, amelybe valamennyi nép szabadon beleegyezett. Nem mondhatunk le arról a kérdéstről, amikor végleg be akarjuk fejezni a leszerelés művét.

A Zsidó Árvagondozó ankéja

Cluj-Kolozsvár, október 6. Mint már megirta az Uj Kelet, az Erdélyi Zsidó Árvagondozó elhatározta nevelési programjának a revidálását és ebben az ügyben egy széleskörű ankétot szervez. Az előkészítő munkák olyan stádiumban vannak, hogy az ankének a megtartására még ebben a hónapban sor kerülhet. Erdély és Bánát számos vezető zsidó személyiségéhez fordult az Árvagondozó körkérdéssel az ankét ügyében és szükségesnek látjuk, hogy a közönség széles rétege is informálódjék ezekről a fontos kérdésekről, miért is alant közöljük a feltett kérdéseket:

1. Helyesnek tartja-e, hogy a társadalmi uton felnevelt zsidó ifjúság, amint az eddig történt, kizárólag az ipari pályákon nyerjen kiképzést vagy pedig a megváltozott viszonyok folytán esetleg részben más foglalkozási ágakban helyezkedjen el?
- a) Ha az ipart helyesli, melyek azok az iparágak, melyeket ma megfelelőnek tart?
- b) Ha új pályák bekapcsolását ajánlja, amelyek azok?
2. Mi a véleménye az ifjúságnak a mezőgazdaságban fokozottabb mértékben való kiképzéséről?
- a) Ha ezt helyesli, mely mezőgazdasági ágakat tart megfelelőnek? (Földművelés, kertészet, stb.)
- b) Véleménye szerint hogyan volna az ifjúságnak mezőgazdasági kiképzése a legmegfelelőbbben keresztülvihető? (Milyen kiterjedésű és berendezésű birtok volna ehhez szükséges, vagy annak hiányában milyen magángazdaságban kellene a fiukat és leányokat kiképzésére elhelyezni?)
- c) Lát-e lehetőséget arra, hogy a zsidó ifjúság mint kisbirtokos mezőgazda, vagy konyhakertész magának az országban kenyérkereseti lehetőséget teremtsen, vagy az itt kapott kiképzést elegendőnek tartja, hogy annak alapján mint mezőgazda Palesztinában letelepedjen?
- d) Egyéni vagy kollektív legyen a gazdálkodás?
3. Milyen módokat ajánl annak érdekében, hogy a pozitív zsidó szellem az Árvagondozó nevelésében és a tanoncotthonokban ápoltsák, mely kielégítse a vallásos hagyományokhoz ragaszkodókat, de minden ízében modern is legyen.
4. Szükségesnek tartja-e az Árvagondozó keretén belül fennálló tanoncotthonok további fennmaradását?
- a) Ha igen, változatlanul a mai formában és programmal, vagy pedig szükségesnek tartja a nevelési irányban vagy az otthon rendszerében változtatásokat és melyek azok?
5. Milyen eszközöket ajánl Ön arra, hogy a társadalom a fenti nevelési programot nagyobb mértékben támogassa és azt megvalósító intézeteink (tanoncotthonok, műhelyek, telepek) iránt fokozottabb érdeklődést mutasson?

Berlin, 1932. október 6. Talán sosem volt olyan jelentősége annak a kiállításnak, amit Németország október 1-23. között rendez és ahol Németország repülőiparát mutatják be. A legkisebb csavartól a leghatalmasabb motorokig. A hajszállínom rugóktól titkosatos találmányokig, amelyek sejtini engedik, hogy hogyan lehet az ártatlan repülőgépekből hadi monstrokot csinálni. Egyelőre csak arról van szó, hogy Németország felajánlja gyártmányait bár mely külföldi államnak, de azt hisszük, hogy nem csaldunk, ha az ártatlan kereskedelmi takaró alatt egy hatalmas fegyverrejtő, főleg Franciaország felé. Hiszen amit Németország más államnak meg tud csinálni, azt hihetőleg saját magának is megtudja.

100.000 ember a repülőtéren

Berlin hatalmas légikikötője a Tempelhofban van. Vasárnap délutánra az egész modern városrész pompás lapos épületei és széles fás, füves mezőnyei között ezrével és ezrével vándoroltak az emberek, gyalog, autón, villamoson és földalattin. Már kora délelőtt hullámzott a hatalmas tömeg a Flughafen felé, hogy magának jót helyet biztosítson. A sajtópropaganda hetek óta harangozza a nagy eseményt, 100 repülőgép Berlin felett. S a jó berliniek órákat gyalogoltak a hatalmas város minden sarkából. El kell mondani azt is, hogy a résztvevők csak igen kis száraléka volt fizető. A legtöbbjük a bekerített és minden raffinált technikával körülfalt repülőtér körül helyezkedett el. A belépődíj ugyanis 1,2 és 4 márka volt (40, 80, 160 lej). Már pedig ma kevés ember van Berlinben, aki ezeket a luxuskiadásokat megengedhetné magának. Viszont a berliniek úgy okoskodnak, hogy a német technika még mindig nincs olyan fejlett, ha bármilyen tökéletes is, hogy a levegőt is rácsokkal és beöntött aszfalttal vegye körül. A repülőgépek, akár mennyire kerülnek is, mutatványaik a levegőben kénytelenek végezni. Igaz, hogy a berlini polgár jól számított, mikor egyszerűen megszállotta a repülőtér körüli mezőket. Előfordulhatott volna az is, hogy Berlin híres supói, a rendőrök szétkergetik a tömeget, ugys mint tömeg, ugys mint potya nézőket. Azonban nemcsak, hogy nem tették, nemcsak, hogy meg nem akadályozták az óriási csődületet, hanem még segítették, elhelyezték, biztatták és mosolyogtak a nagytömegű leányhadra, akiknek állandóan imponált a militarizmustól, tehát egyenruhától elhanyagolt Berlin egyetlen és minden percében látható fegyveres ereje, a supó. A repülőtér rendezése szintén edes mosollyal vette tudomásul, hogy a fizetőhelyek üresek, de a potyahelyek zsúfoltak. És miben áll ennek az üzletetlen álláspontnak az oka? Lehetséges az, hogy a töke ily nyugodtan tűrné, hogy drága Fockereit és biplánjait ingyen bámolja a berlini nép? Valószínűleg nem. És már csak azért is szétkergetné az ingyenes bámolókat, hogy legközelebb sprócljon, ha bukfencet és ejtőernyővel való nyaktöréseket akar látni. A népet a töke eddig is sok mindenre megszoktatta — nem látszik kizártnak, hogy erre is megszoktathatta volna, ha akarja, de most az egyszer nem akarta. Nem akarta, mert sokkal messzebbmenő propagandisztikus céljai voltak. A százezer ember előtt, akik legalább még egymillió embert képviseltek az el nem jött hozzátartozók, ismerősök, rokonok és hadfiakkal együtt, újra fel akarta kelteni az 1914-es hadiszellemet, mint ahogy azt már minden vonalon és minden körülmények között megteszi.

A német kereskedelmi repülő flotta egy nagyüzemet bombáz

Egészen csodálatos. Arról volt szó, hogy a német repülőgépgyárak bemutatják kitűnő repülőgépeiket, amelyek a légi kereskedelmi közlekedésre alkalmasak. Tehát posta és csomagszállításra, utasok szállítására, kisebb fajta oroszlanok és kigyók szállítására, esetleg bankárok és nászutások szállítására. De ki hitte volna, hogy a szokásos saltó mortálék, merész felleszárgulások, spárgával össze kötött repülőgépek startján kívül a német kereskedelmi flotta nagyüzemet bombázására is képes? Pedig így történt. Nem is arról volt szó, hogy Berlin megtámadja valamelyik idegen hatalom és erre felszáll egy csomó levelek szállító, sára alkalmas gép és megvédi. Ez így komikus lett volna. De a hadiszellem felkeltésére egyáltalán nem komikus az a jelenet, mikor a felszállt és eltávozott száz gép közül váratlanul és füstfelhőket fejlesztve, tehát láthatatlanul, egy csomó repülőgép visszatért és vakító és dörgő tüzi bombákat vágott le a földre, melynek nyomán a képzelt nagyüzem lángokban és füstben állott, a bámuló közönség óriási lelkesedése közepette. A levegő tele volt „hurra”-val, a

gépek átsiklottak az égő üzem felett. Újra és újra, más és más irányból csapott le egy-egy flotilla, fűlsziketítő detonációkkal ingerelve a felizgatott és vérre szomjazó tömeget. Egy órán keresztül hallatszottak a robbanások. Egy órán keresztül kattogtak a képzelt gépfegyverek, egy órán keresztül kilométerekre dübörgött az ágyuzás hangja. Mindenki tudta, még aki nem is volt ott, hogy most és a közeljövőben a diadalmas német fegyverek újra összemérik erejüket, bármely és bárhonnán jövő ellenséggel. Sőt a német támadni fog, bármerre és bármikor, mert támadnia kell, ha fene fenét eszik, hiszen valamit csak kell csinálnia az egyre veszedelmesebben növekvő 6 millió egynehányzázezer munkanélkülivel.

Hindenburg tábornagy is feléled.

Ugyanezen a napon Hindenburg tábornagy is megébredt. Nem Hindenburg, az agg köztársasági elnök, a weimari alkotmány védője. Nem frankban és cilinderben, mint tette a Brünnig-ára alatt, hanem karddal és rohamcsákóval. Összes kiténtetéseivel és vezérkarával. Ha lehet.

Ujabb nagyszabású visszavonulásokra jöttek rá a bécsi Kreditanstaltnál

Bécs, október 6. A Kreditanstalt ösz szeomlásának okait vizsgáló bizottság újabb nagyszabású visszavonulásokra derített fel, amelyek még 1928-ra nyulnak vissza. A vezető mérlegessépek megsemmisítették. Most a bizottság azt kutatja, hogy négy év alatt hányszor ismétlődött meg ez a család.

tett volna, ha erejéből futotta volna, egy ágyut is húzott volna maga után. Nem rajta mulott, hogy nem tette. Azon mulott, hogy az öregember 85 éves születésnapját ünnepelte a vértékbe és mérgezőkba boruló Németország. De vezérkara mindent megtesz helyette is. Nem véletlen, hogy Papan, Schleicher, a nagytöke képviselői követelik Németország felfegyverzését. Nem véletlen, hogy az ettől didergő Franciaországnak igyekezik megmagyarázni, hogy ez nem ellenséges, sőt barátságos cselekedet, hiszen Oroszországgal le kell számolni. Ez pedig Németország nélkül lehetetlen. Nem véletlen lesz, ha, ahogyan már sikerült a németeknek a hadiadósságokat eltörölni, sikerülni fog a felfegyverzési kereszttel erőszakolni. Mert Németország az elkerülhetetlen és veszedelmesen közeledő világháborúban részt akar venni. Részt akar venni a világ új felosztásában, amelyben nagytökeje részesedni akar. Nem véletlen, hogy a mostani kurzus elrendelte a teljes katonai kiképzést a középiskolában. Közeledek újra az 1870 előtti Schulmeister ideje. Nem véletlen, hogy a Stahlhelm, azaz a régi katonai formációk a múlt hónapban 120.000 emberrel és ragyogó felszereléssel 10 órán keresztül vonultak fel Papan kancellár jelenlétében, akinek pedig csak a Reichswehrhez, azaz a hivatalos védőerőhöz lenne szabad, hogy köze legyen. Nem véletlen Hugenbergnek a következő távirata Hindenburghoz: „A nép köszöni önnek hogy a szétmálasztó weimari parlamentarizmust megszüntette és szabad utat csinált az állam politikai és gazdasági újjáépítésének”.

Pap Gábor

Szombatig dönt a nemzeti parasztpárt kolozsvári tagozata a városi tanács sorsáról

Október 11-re összehívták a régi városi tanács plenumát

Cluj-Kolozsvár, október 6. (Az Uj Kelet tud.) Mint ismeretes, a belügyminisztérium távirati rendelettel visszahelyezte a kolozsvári választott városi tanácsot hivatalába és a jelenlegi interimár bizottságok október 10-ig le kell mondania. Deleu Victor dr. polgármester aláírásával tegnap körlevelek mentek szét a városi tanácsra volt tagjaihoz, mely október 11-re tanácsülésre hívja össze a régi tanácsot. A napirenden a tanács megalakulásának formáságai szerepelnek. Ezzel kapcsolatban már különböző tárgyalások folynak a többségi pártok között. Magában a nemzeti parasztpártban is két áramlat van, amelyeknek képviselői homlokegyenest ellenkező véleményen vannak. A nemzeti parasztpárt kolozsvári tagozatának vezetői közül sokan vannak olyanok, akik a régi tanácsot szeretnék megtartani, de a többség az új választások mellett tör lándzsát. A nemzeti parasztpártban mára várják a Bukarestben parlamentkerülő vezéreket, akik határozni fognak a városi tanács fenntartása, vagy újraválasztása kérdésében.

Szombatra feltétlenül dönteni fog a párttagozat a városi tanács ügyében

és ez esetben a városi tanács beiktatása csak formai lesz, mert azon a nemzeti parasztpárti tanácsosok és a kartellpártok reprezentánsai be fogják nyújtani lemondásukat. Egyébként az interimár bizottság még tíz napig az új tanács integrálása után is vezetheti a város ügyeit, mert a törvény előírásai szerint ennyi idő kell ahhoz, hogy a város polgársága megtegye észrevételeit a tanács beiktatásával kapcsolatban. Az interimár bizottságban

olyan vélemények alakultak ki, hogy a régi tanács lemondása esetén még egész télen át az interimárok maradnának a város élén, a választásokat pedig csak tavasszal írni ki a belügyminisztérium.

Igy a régi tanács visszaállítása egyszerű formáság lesz csupán és utána marad minden a régi: az időközi bizottság vezetői tovább is a város ügyeit.

— Sok a válopör Amerikában. New Yorkból jelentik: Az Economy Act miatt Amerikában nagyon elszaporodtak a válopörök. A törvény ugyanis úgy intézkedik, hogy mindkét házastárs nem lehet állami hivatalnok. Az államhivatalnok házastársak nagyrésze beadta a válopört, hogy mindkét fél megtarthassa hivatalát.

Ujdonság! JOSEPH ROTH Ujdonság!

HIOB

c. regénye. Ara 84 lej

Heine óta még egyetlen író sem dolgozott fel zsidó tárgyat olyan ragyogó és emelkedett nyelven, olyan feledhetetlenül megkapó szép képekben, az élmény akkora tüzevel és mélységével, mint Joseph Roth „Hiob” c. regényében. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett (bélyegben is) vagy utánvétellel.

Hogyan v...
szükséges

Éle...
ell...
ha...

Ma írják...
szövetsé...

Bucuresti-Buka...
Kelet tud.) A ko...
pénzügyi bizotts...
most már megk...
gearu telefonon...
megállapodás sz...
az egyezményt...
ezért felhatalma...
az egyezmény alá...
nap folyamán m...
ciót és az aláír...
fogják hozni a l...
ség közötti együt...
A Népszövetség...
által az első pil...
leket sikerült a...
nak lényegesen k...
Az a kérés, ho...
el tisztviselőin...
és emelje fel...
egész közvélem...
nációt keltett...
nal utasította...
feltételek

Maga Maniu Gy...
a kérdést a mir...
rekompenciát k...
hatalatlanul súly...
ket a külföld kö...
dozhatja fel állan...
társadalmi béké...
együttműködésért...
eredményben esa...
viselők redukál...
egyensúlyozni és...
kívül helyezésé...
állítani, mert így...
hogy Románia p...
tartozásait.

Erdekes, hogy...
értők követelése...
a felháborodás ol...
sen oldalról erő...
tak meg a szaké...
vette be ezt a...
tamarában, hogy

a szakértők az...
oly magasra a...
mát, hogy az a...
földi bankáro...
mennyiségük vol...
tán a stabilizá...
gével minél na...
váglass

Junian a konver...
dott nagy beszéd...
szakértője, Levere...
máns támadást. Rá...
vasutnál röviddel...
tak bizonyos jelző...
tettevi jelentkezt...
amerikai vállalat.

A franciák aján...
drágább volt és...
kivánságára (ak...
a közel felszám...
francia ajánlat

Perieteanu közle...
nem tudta, hogy...
mögött, meg akar...
tejtést. Leverage...
Politikai körökbe...
hogy a szakértők...
hibásnak bizonyul...
a kormányokat a p...
tében.

Charles Rist pél...
szállítását, hol...
lését i...

A Népszövetség...
a kormányval szer...
nyei már csak az...
voltak, mert Román...
ügyi, csupán techn...
szövetségtől. A ko...
ban volt az állam...
ügyi apparátusának...
ása. Ez a reorgan...

Hogyan verbuválta össze Maniu a konverziós javaslat megszavazásához szükséges többséget

Éles kampány a külföldi szakértők ellen, akik többet ártottak, mint használtak az országnak

Csak a szakértők és a bankárok kerestek a lej magas stabilizációs árfolyamán. Hogyan dolgozik a CFR francia szakértője?

Ma írják alá Genfben a megállapodást Románia és a Népszövetség között

Bucuresti-Bukarest, október 6. (Az Uj Kelet tud.) A kormány és a Népszövetség pénzügyi bizottsága közötti megegyezés most már megkötöttnek tekinthető. Madgearu telefonon közölte a kormánnyal a megállapodás szövegét és azt is, hogy az egyezményt már parafálták. Eppen ezért felhatalmazást kért a kormánnytól az egyezmény aláírására. Madgearu a mai nap folyamán megkapja a kért autorizációt és az aláírás után nyilvánosságra fogják hozni a Románia és a Népszövetség közötti együttműködés feltételeit.

A Népszövetség pénzügyi bizottsága által az első pillanatban állított feltételeket sikerült a genfi román delegációnak lényegesen leépítenie.

Az a kérés, hogy az állam bocsássa el tisztviselőinek tizenöt százalékát és emelje fel az indirekt adókat, az egész közvéleményben olyan konsternációt keltett, hogy a kormány azonnal utasította a genfi delegációt a feltételek visszautasítására.

Maga Maniu Gyula volt az, aki feltette a kérdést a minisztertanácsban: milyen rekompenzációt kap Románia azokért a hallatlanul súlyos áldozatokért, amelyeket a külföld követel? Románia nem állíthatja fel állami apparátusát és belső társadalmi békéjét a külfölddel való együttműködésért. Mert a külföld végtermékében csak azért akarja a tisztviselők redukálásával a költségvetést kiegyensúlyozni és a konverzió hatályon kívül helyezésével a hiteléletet talpra állítani, mert így inkább biztosítva látja, hogy Románia pontosan fizeti külföldi tartozásait.

Érdekes, hogy midőn a külföldi szakértők követeléseit nyilvánosságra jutottak, a felháborodás oly nagy volt, hogy minden oldalról erőteljes támadások indultak meg a szakértők ellen. Argetoianu vezette be ezt a kampányt, leleplezve a kamarában, hogy

a szakértők azért állapították meg oly magasra a lej stabilitási árfolyamát, hogy az általuk képviselt külföldi bankárok, akiknek nagy lej-mennyiségek voltak birtokukban, pusztán a stabilizációs művelet segítségével minél nagyobb nyereségeket vághassanak zsebre.

Junian a konverziós törvényhez elmondott nagy beszédében a CFR francia szakértője, Lerverre ellen intézett fulmináns támadást. Rámutatott arra, hogy a vasutnál röviddel ezelőtt árlejtést tartottak bizonyos jelzőkészülékekre. Két ajánlattevő jelentkezett: egy francia és egy amerikai vállalat.

A franciák ajánlata 40 millió lejjel drágább volt és a szállítást Lerverre kivánságára (aki ugyancsak francia) a közel félszázmillió lejjel drágább francia ajánlattevőnek ítélték oda.

Perieteanu közlekedési miniszter, aki nem tudta, hogy mi történt a kulisszák mögött, meg akarta semmisíteni az árlejtést. Lerverre azonban nem tárgított. Politikai körökben arról is beszélnek, hogy a szakértők ellentmondó és gyakran hibásnak bizonyuló tanácsokkal látták el a kormányokat a pénzügyi politika tekintetében.

Charles Rist például az adók leállítását, hol pedig azoknak felemelését követelte,

A Népszövetség pénzügyi bizottságának a kormánnyal szemben támasztott igényei már csak azért is indokolatlanok voltak, mert Románia nem is kért pénzügyi, csupán technikai támogatást a Népszövetségtől. A kormánynak programjában volt az állam közigazgatási és pénzügyi apparátusának teljes reorganizálása. Ez a reorganizálás tökéletesebb le-

het, ha az újjászervezési munkálatokba a Népszövetség hozzáértő tanácsnokai is közreműködnek. A Madgearu által ma aláírandó megegyezés precizírozni fogja, hogy a Népszövetség nem négy, hanem egy szakértőt fog kiküldeni.

A szakértők véleményezései nem kötelezők, hanem tanácsadó jellegűek lesznek csupán, a kormánynak vétőjoga van a népszövetségi kiküldött személyével szemben.

Az öt évre szóló szerződés biztosítja a Népszövetség támogatását ahhoz az akcióhoz, amelyet a román kormány Genfben indított a külföldi tartozások fizetési

feltételeinek enyhítése érdekében. A vonatkozó tárgyalások — genfi táviratok szerint — igen előrehaladott stádiumban vannak. Románia lényegében azt kérte, hogy egyrészt a háborús tartozások fizetését teljesen függeszték fel, másrészt a két stabilizációs kölcsön kamatait szállítsák le, a tőketörlesztésre pedig ötéves haladékot adjanak. Eszerint

a stabilizációs kölcsönök kamatterhe hétéves felszámolási időtartamra csökkenne, ami a tőketörlesztés fel-függesztésével együtt évi 2-3 millió lej könnyebbséget jelentene az állami költségvetés számára.

Jasiban meggyilkoltak és kiraboltak egy gazdag trafikost

Bucuresti-Bukarest, október 6. Jasiban az éjjel borzalmas gyilkosság történt. Eddig ismeretlen tettesek megölték Maria Lascart, egy dohánytőzsdé tulajdonosnőjét és elrabolták 100.000

lej készpénzt. Ma reggel a Str. Carolon szolgálatot teljesítő rendőr észrevette, hogy a trafikot nem nyitják ki, holott máskor már 7 órakor nyitva van.

Amikor a zörgésre sem nyitottak ajtót, betörték az ablakot és behatolt a lakásba, ahol az asszonyt halva találta. A vakmerő gyilkosokat keresik.

Csődbe mentek Chicago villamosművének és gázgyárának tulajdonosai

Rockefeller is elvesztette vagyonának kétharmad részét

Párizs, október 6. Newyorkból jelentik, hogy az Insull Public Utility Corporation, Chicago villamosművének és gázgyárának tulajdonosa ellen elrendelt csőd folyamán megállapítást nyert, hogy a holdingvállalat vezetői a két Insull fivér tőzsdéi spekulációkon nemcsak saját vagyonukat, hanem részvényeseik és kötvénytulajdonosaik pénzét is elvesztették. A szökésben lévő két

fivér ellen körözőlevelet adtak ki.

A két Insull fivér vad alá helyezése megdöbbentő szenzációja egész Amerikának. Tréfásan azt emlegették róluk évtizedek óta, hogy Illinois állam és Chicago egész lakossága adófizetője az Insull-fivéreknek. Még 4-5 évvel ezelőtt vagyonukat 7-800 millió dollárra becsülték. Az amerikai krízis folyamán

a holdingtársaság ezer dollárra értékelt részvényei lassan lecsusztak 50 dollár alatti értékre, ami már jelezni kezdte a közelgő elháríthatatlan csődöt.

Newyork, október 6. Ugy hírlik, hogy Rockefeller a krízis folyamán vagyona kétharmad részét elvesztette. Most 150 millió dollár vagyona van az amerikai petróleumkirálynak.

Háromnapos szabadrablást és gyilkolást követelt Hitler Hindenburgtól a kancellári méltóságon kívül

A Stahlhelm hivatalos lapja leleplezi Hitler vad terveit

Berlin, október 6. A „Der Stahlhelm” című folyóirat, amely közel áll a német kormányhoz és kitünő értesülésekkel rendelkezik, mai számában szenzációs leleplezés közöl.

Elmondja, hogy mikor Hitler augusztus közepén Hindenburg megbízottai-val tárgyalta, nemcsak a kancellári méltóságot követelte magának, de ki akarta kötni azt is, hogy mielőtt beül a kancellári székbe, a nemzeti szocialista párt rohamcsapatai a birodalom minden városában és községében három napon keresztül birtokukba vehessék az utcákat. Még pedig olyan formában, hogy az államhatalom visszavonná erre a három napra a katonaságot, csendőrséget és rendőrséget. Ez a tényállás. És ezt nem lehet semmiféle

cáfolattal megmásítani. A valóság az, hogy Hitler emberei számára háromnapos szabad rablást és gyilkolást akart biztosítani.

A baloldali sajtó a Stahlhelm közléséből megállapítja, hogy a nemzeti szocialista párt a birodalom elnökétől a szabadrablás és gyilkolás jogát követelte három napra. A baloldali lapok azt kérdezik, hogy milyen alapon folytak ezek után további tárgyalások, kik azok az államférfiak, akik Hitler embereivel ezek után még közös kormányt akartak létesíteni. A baloldali sajtó követeli, hogy hivatalos kormánynyilatkozat számoljon be arról, hogy mi történt Hitler és Hindenburg megbízottai között.

Ez a leleplezés sokmindent meg-

magyaráz. Megmagyarázza azt, hogy Hindenburg miért fogadta olyan fagyosan Hitlert, mikor végre megjelenhetett nála s hogy a beszélgetés Hitler és az elnök között miért tartott csupán néhány percig s hogy az elnök miért nem kínálta meg még helyet sem a náci vezérnek. Megmagyarázza azonban azt is, hogy saját pártja is miért szeretne szabadulni Hitlertől, aki egyre vadabb és véresebb delíbiabokat kerget.

— Autókatasztrófa. Rómából jelentik: Asiago közelében egy teherautó, amelyen ravennai utasok voltak, felborult, majd az utról 500 méteres mélységbe zuhant. Egy felnőtt és két gyermek életét vesztette. A gépkocsi másik négy utasa szerencsésen kiesett az utra s ezek nem zuhantak le a mélységbe.

TT

utotta volna, egy maga után. Nem tette. Azon mul- 85 éves születés- tekbe és mérges- rszág. De vezér- elyette is. Neri- hleicher, a nagy- jik Németország- életleni hogy az- szágnak igyekez- ez nem ellensé- selekedet, hiszen számolni. Ez pe- lehetetlen. Nem an már sikerült sságokat eltöröl- felfegyverzést i- ert Németország- eszedelmesen kö- szét akar venni, g új felosztása. kéje részesedni a mostani kur- atonai kiképzést- ik újra az 1870- e. Nem véletlen, a régi katonai- pan 120.000 em- reléssel 10 órán- apen kancellár- csak a Reichs- os védőerőhöz e legyen. Nem- következő táv- A nép köszöni- to weimari par- ette és szabad- itikai és gazda-

Pap Gábor

za- csi

al egy-egy 15- zetlen csek- ották a mérleg- teket megsem- g azt kutatja, or ismétlődött

ztpárt nács

enumát

k ki, hogy- esetén még- árok marad- alásztásokat- ki a bel-

ása egyszerű- utána marad- zsi bizottság- veit.

ában. New- ny Act miatt- rodtak a vá- gy intézke- s nem lehet- amhivatalnok- ta a váló- tarthassa hi-

idonság!

B

sem dolgo- ragyogó és- edhetetlenül- élmény ak- mint Joseph- Kapható az- z összeg és- ése mellett,

A nő helyzete a fasiszta Olaszországban

Dr. Maria Castellani kimagasló szerepet játszik az olasz nőmozgalomban. Elnöke az akadémiai képzettségű és művészi hivatásból élő nők fasiszta szervezetének. Tehát alaposan ismeri az olasz nőket, az olasz nőmozgalom törekvéseit és éppen ezért nem érdekelt, hogy az olasz tanárnő miként vélekedik a női hivatásról.

— A nő, — mondotta legutóbb egy interjú keretében — még korántsem érte el teljesítőképességének legmagasabb fokát. Pedig éppen ez az, amire elsősorban törekszünk. A női intelligencia csak alapos szellemi előkészítés után bontakozik ki, de vigyázni kell, hogy közben a nő el ne veszítse nőiségét.

— Tapasztalatból mondhatom, hogy azok a nők, akik mindenáron egyenrangú értékek akartak lenni a férfiakal s ezért még nőiességüket is feláldozták, áldozatukért sohasem kaptak megfelelő jutalmat. Mi ennek a magyarázata? Egyszerűen az, hogy ezzel egyenlőségük is veszendőbe ment, pedig az élet harcaiban ma is az egyenlőség, a személyiség a leghatásosabb fegyver. És éppen ez a legfőbb különbség a régi emancipált nő és a mai nő között is: a mai nő megőrzi nőiségét.

— A magam részéről úgy látom, hogy én közbenső helyet foglalok el a régi emancipált nő és a mai diákleány közt. A mai lányok alaposabban, több fegyvellemmel készülnek az életre. Az öregebb nők nehezen tudnak alkalmazkodni, alárendeltek szerepet vállalni. Ez mindenesetre fogyatékosága a régi nevelésnek. Ezzel szemben a fasiszta már korán hozzászoktatja a piccolo italiana-t, hogy alkalmazkodni tudjon a fasiszta fegyverhez. A lányokat ma olyan sportágakban is foglalkoztatják, amelyekben azelőtt csak fiúk szerepeltek. Ezek közé tartozik a cellovészet is, amely szintén arra tanít, hogy uralkodjunk idegeinken.

A dottoressa nyilatkozott még a nők fasiszta szervezetéről is. A nők szindikátusai teljes egyenjogúságot élveznek a korporatív rendszerben. A szindikátus elnöke — vagyis ez esetben Maria Castellani — tagja egyben a direktóriumnak is. A szindikátus kötelezőbe tartozó nők előtt minden pálya szabad s feljuthatnak akár a legnagyobb állásokba is.

Az akadémiai és művészi pályán működő nők szervezetének már tízezer tagja van. De vannak még nők, akik a kereskedelmi életben tevékenykednek s ezenkívül sok ugynevezett dilettant, akik tanulmányaik elvégzése után férjhez mentek vagy egyéb okokból nem léptek kenyérkereső pályára. Ezek a nők, akik néha erősen érzik az intenzívebb tevékenység hiányát, nagyon jól felhasználhatók szociális feladatok elvégzésére. Közülük sokan valamilyen művészetben képezik ki magukat s ebben a törekvésükben a szervezet teljes mértékben segítségükre van.

Maria Castellani ebben a jelszóban foglalja össze az olasz nő élethivatását: dolgozz az államért, magadért és családodért.

PAP VERA

ritmikus tornakurzusait felnőttek és gyermekek részére hétfőn, f. hó 26-án ismét megkezdte. Fogyasztó, erősítő és gyógytorna külön órákon. Beiratkozás naponta 11—12 óra, d. u. 6—8 óra.

Calea Reg. Ferdinand 39.

Ismét régi üzletünkben!

Ujjonan átalakított modern áruházunkba friss, divatos árukat hoztunk, és új olcsó beszerzéseink folytán

szenzációs olcsó megnyitó árakkal

indítjuk be őszi vásárunkat

Heller & Molnár

divatmagyarázó

Calea Regale Ferdinand 15. Ismét régi üzletünkben!

KÜZGAZDASÁG

A bukaresti cukorkiskereskedők panasza az engroszistákra

Bucaresti. Bukarest, október 6. A bukaresti cukordetalisták tegnap panaszt tettek a cukorközpontnál, hogy az engroszisták felemelték a cukor árát. A cukorközpontban azt a választ kapták, hogy az árfelemeléssel szemben a cukorközpont nemi intézkedhet, csak a ke-

reskedelmi minisztérium. A cukorközpont az eddigi árban szállítja a cukrot az engroszistáknak és hajlandó ezeken az árakon közvetlenül a detalistáknak is cukrot adni. A küldetés erre kérte a cukorközpontot, állítsanak fel raktárat az egyes városrészekben.

A francia kormány intézkedéseket foganatosít a buzaárak zuhanásának elhárítására

Párizs, október 6. A francia minisztertanács ülésén Herriot beszámolt a genfi újabb eseményekről és sir John Simonnal folytatott eszmecserejéről. A miniszterek jóváhagyólag vették tudomásul azt a bejelentést, hogy a miniszterelnök kifejezésre juttatta az angol külügyminiszter előtt, hogy helyesnek tartaná, hogy a Londonba tervezett konfe-

renciára meghívást nyerjenek Lengyelország, Csehszlovákia és Belgium kormányai is. A minisztertanács további folyamán a termésepeménnyek kerültek ismertetésre. Elhatározták, hogy intézkedéseket foganatosítsanak a kitűnő termés folytán esetleg fellépő árzuhanás megakadályozására.

Váratlanul óriási mértékben megindult a faeksport Romániából

Évek óta nem volt ilyen élénkség a fapiacon. Palesztina, Marokkó, Algír és Egyiptom husz hajórakomány épületfát szállított el a regáti kikötőkből

Cluj-Kolozsvár, október 6. A fapiacon váratlanul óriási élénkség támadt, amit a közel napokban megnyilvánult rendkívül erős külföldi kereslet idézett elő. Szakkörök megállapítása szerint hosszú évek óta nem volt olyan nagyarányu megmozdulás a fapiacon, mint most az exportot illetően, ami csaknem felülmúlja a legjobb konjunktúra-idők forgalmi arányát is. A legérdekesebb az egész hausse-mozgalomban az, hogy a külföldi államok közül a legnagyobb vásárlók Palesztina, Marokkó,

Algír és Egyiptom, mely országok az elmúlt napokban husz hajórakomány épületfát szállítottak el a regáti kikötőkből.

Egyébként még az a vélemény van kialakulóban, hogy rövidesen számolni kell a keményfával való spekulációval is, miután Amerika hatalmas megrendelésekre készül. Az Egyesült Államok fabehozatali exponensei ugyanis azt remélik, hogy az új elnökválasztás után azonnal felfüggesztik a szesztilalmat s ily módon Amerikának rengeteg or-

Kezdők részére.

100 uiságcikk alapján románul

a legalkalmasabb arra, hogy a nyelvet játsszi könnyűséggel, szórakozva, minden eddigi rendszertől eltérő módszerrel elsajátítsa a román nyelvet. E munka egyszerű átolvasása révén bárki megtanulhat helyesen románul írni, olvasni, elsajátítja az államnely szellemét, fordulatait, nyelvtani szerkezetét, gyakorlati szókincse pedig arra képesít, hogy a legszükségesebb mindennapi beszélgetésben helytállni tudjon.

Eddigi árát mélyen leszállítottuk,

most csak 150 lej az UJ KELET könyvosztályában

dóra lesz szüksége aránylag igen rövid időn belül.

Ami a magyar piacot illeti, a helyzet ott még mindig nem alakult ki elég kedvezően, aminek az oka a pengő hivatalos és nem hivatalos árfolyama közötti különbség. Ezt a differenciát alig tudják megfizetni a szállítók s amíg a kérdést nem rendezik, ez a piac nem is jöhet elég komolyan számításba Románia számára.

Belföldön a tüzfaprobéma is új stádiumba jutott, amennyiben október elsejével már életbe léptették az új és drágább szállítási tarifát. Illetékes helyen megállapították, hogy az utolsó időben sem kedvezményesen, sem a drágább tarifával nem történtek nagyobb szállítások. Az új tarifa mintegy 5—60 lejes árkülönbözetet jelent majd a szállításhoz vagononként.

Felhívás

A Zsidó Párt kolozsmegyei tagozatának vezetősége ez uton hívja fel mind azokat, akik választói joggal bírnak, de a választói névjegyzékbe nem vétették fel magukat, hogy saját érdekükben jelentkezzenek

a mai nap folyamán d. e. 10—12 és d. u. 4—6 óra között

a párt Főter 19 sz. alatti irodájában.

Belga demars Eupen és Malmédy miatt

Berlin, október 6. A belga és a német kormány között diplomáciai konfliktus tört ki. Kreefeld városában vasárnap nagy revíziós tüntetést rendeztek, amelynek szónokai a Németországtól elszakított és jelenleg belga uralom alatt levő Eupen és Malmédy városok visszacsatolását követelték. A revíziós tüntetéssel kapcsolatban a német kormány két tagja is jogosultnak mondta a kreefeldi nagygyűléshez intézett táviratában a határmenti német lakosság követelését. Szerdán délelőtt megjelent a brüsszeli német követségen a belga külügyminisztérium egyik magasrangú főtisztviselője s a belga kormány nevében demarost nyújtott át gróf Lerchenfeld német követnek, amelyben tiltakozik a birodalmi kormány két tagjának eljárása ellen. A belga jegyzék leszögezi, hogy a két német miniszter kijelentései éles ellentétben állanak a locarnói szerződéssel, amelyben Németország garantálja Belgium jelenlegi határait.

Stresemannról megfeledeztek

Berlin, október 6. Vasárnap a nyolcvanöt éves Hindenburgot ünnepelte Németország, helyesebben az a Németország, amely távolmaradt attól a felvonulástól, amelyet a nemzeti szocialisták Hitler tiszteletére rendeztek. Elmult huszonnegy óra, a német államfő születésnapja s következett hétfő: senki sem nézet a naptárra, csak néhányan, igazán kevesen, akik a lázban kinlódó Németországban még emlékeznek egy nagy államférfiúra és azokra az eszmékre, amelyeket az európai béke és megértés érdekében ez az államférfiu reprezentált élete nagy művével. Ezek, nagyon kevesen észrevették, hogy ez a hétfő október 3-ika, Stresemann halálának évfordulója. Három év telt el azóta, hogy meghalt Thoiry és Locarno piroсарu, kopasz, mosolygó hóse és Németország máris megfelekezett róla. A temetőbe csak a családtagok és néhány jóbarát ment ki, hogy virágot tegyenek Gustav Stresemann sírjára...

A dolgozó és közéleti szerepet játszó nő regénye Szederkényi Annának legújabb könyve a „Felszabadultak” 203 oldal 32 lej Lepagenál Kolozsvár. Külön bélyegben és portómentesen kapja. Kérje az új könyvszenzációk jegyzékét.

A k...
tatt...
nek...
b...

Sulyos...
Barátja...
Bécsbe

Dr...
pest

Cluj-K

let tud...
az Uj...
számunk...
városban...
vált, am...
tottuk a...
A Pesti...
utjáról...
rendőrfő...
tézkedett...
dolgában...
pitáni a...
nyíben...
Pálnak...
fiatai...
este 11...
gon felje...
ellen, al...
elolták...
pesti ügy...
Mikszával...
még...
szerdán...
örtség,

Suly

Azt a...
Nagy Pá...
tett vallo...
zik, Bécs...
zal a gy...
játsozta...
vitték el...
Ez a Szé...
budapesti...
repülőgé...
re. Ez a...
történet...
kérdése...
zetbe ve...
Weisz Sir

Buka

Ennyi t...
látzik...
örsegi al...
főkapitány...
telefonon...
igazgatósá...
örizetbevé...
is történt

csütörtö...
rendőrk...
kapott...
örizetbe

Ekkor m...
ügyi osztá...
Pál vallon...
örág tet...
Park-szana...
egyezik az...
rendőrigaz...
azt vallot...
Szatmáron...
hozta m...
Szatmár k...

Ezt a va...
Miksa d...
de mert k...
letartoztat...
Miksa dr...
tőztatási a...
tani.

Délután...
komiszár...
megjelent...
Miksa épp...
Ható letart...
szár tudár...
tatási vég...
dékalanul...
vakbélgyull...
miután az

aránylag igen rövid

piacot illeti, a hely-
nem alakult ki elég
az oka a pengő hi-
atalos árfolyama kö-
zt a differenciát alig
a szállítók s amíg
dezik, ez a piac nem
molyan számításba

üzifap probléma is új
amennyiben október
beléptették az új és
tarifát. Illetékes
tták, hogy az utolsó
vezményesen, sem a
nem történtek na-
Az új tarifa mint-
különbséget jelent
vagononként.

Privás

ozsmegyei tagozatá-
ton hívja fel mind-
ő joggal bírnak, de
székbe nem vétették
saját érdekében

mán d. e. 10—12
5 óra között

alatti irodájában.

**ars Eupen
du miatt**

A belga és a né-
diplomáciai konf-
feld városában vs-
tüntetést rendez-
sai a Németország-
meg belga uralom
Malmédy városok
etelték. A revíziós
ban a német kor-
jogossultnak mon-
agogyüléshez inté-
határmentési német
Szerdán délelőtt
német követésen
miszterium egyik
főnöke s a belga
marsont nyújtott át
német követnek.
a birodalmi kor-
eljárása ellen. A
ez, hogy a két né-
ntései éles ellentét-
rői szerződéssel.
ország garantálja
árait.

**ról meg-
eztek**

Vasárnap a nyolc-
got ünnepelte Né-
ben az a Német-
aradt attól a fel-
nemzeti szocialis-
re rendeztek. El-
a német államfő
vetkezett hétfő:
tára, csak néhá-
a, akik a lázban
an még emlékez-
erfiura és azokra
t az európai béke
ez az államfő-
e nagy művével.
észrevették, hogy
ika, Stresemann
Három év telt
halt Thoiry és
opasz, mosolygó
máris megfele-
e csak a család-
át ment ki, hogy
av Stresemann

szerepet játszó
Annának leg-
abadultak" 203
Kolozsvár. Küldje
esen kapja. Kér-
k jegyzékét.

**A kolozsvári rendőrség letartóz-
tatta és pénteken az ügyészség-
nek adja át Nagy Pált, a budapesti
bőröndrablás gyanúsítottját**

Súlyos terhelő bizonyítékok állnak szemben Nagy Pál alibijével. Barátját, Szekulesz tőzsdebizományost, aki állítólag bűntársa volt, Bécsben tartóztatták le. Két vasuti tisztviselő is felismerte Nagy Pált és Szekuleszt

**Dr. Klein Miksa csütörtök este Buda-
pestre utazott, hogy Nagy Pál alibijéről
személyesen is meggyőződjék**

Cluj-Kolozsvár, október 6. (Az Uj Ke-
let tud.) Nagy Pál kolozsvári kalandja és
az Uj Kelet munkatársa előtt tegnapi
számunkban tett vallomása a magyar fő-
városban szerdán este már ismeretessé
vált, amikor cikkünket telefonon továbbí-
tottuk a Pesti Napló szerkesztőségének.
A Pesti Napló Nagy Pál kalandos erdélyi
utjáról azonnal értesített a Zrinyi ucai
rendőrfőkapitányságot, mely rögtön in-
tézkedett is az alibit igazoló Nagy Pál
dolgában. Elsősorban azt akarta megállá-
pítani a budapesti rendőrség, hogy meny-
nyiben felel meg a valóságnak Nagy
Pálnak az a vallomása, mely szerint a
fiatal tőzsdeiügynök szeptember 23-án
este 11 és 12 óra között a főkapitánysá-
gon feljelentést tett ismeretlen tettesek
ellen, akik átmeneti felöltőjét autójából
ellopták. Mint ezt dr. Adler László buda-
pesti ügyvéd csütörtök délelőtt dr. Klein
Miksával, Nagy Pál ügyvédjével közölte,
még

szerdán este megállapította a rend-
őrség, hogy Nagy Pál az ominózus

**Súlyos terhelő bizonyítékok sorakoznak
fel Nagy Pál ellen**

Azt a Szekulesz Sándort ugyanis, akire
Nagy Pál az Uj Kelet munkatársa előtt
tett vallomásában mint tanura hivatko-
zik, Bécsben letartóztatta a rendőrség az-
zal a gyanuval, hogy Nagy Pállal együtt
játszotta meg az áldetektív és együtt
vitték el a zöld burkolatú kis bőröndöt.
Ez a Szekulesz telefonon értesítette a
budapesti rendőrséget, hogy visszatagy
repülőgépen saját jóságából Budapest-
re. Ez azonban napokon keresztül nem
történt meg, mire a budapesti rendőrség
kérdése alapján Bécsben Szekuleszt is őri-
zetbe vették, a vele együtt tartózkodó
Weisz Simonnal együtt, kinek szerepét

időpontban valóban a főkapitányság
épületében tartózkodott
és a szolgálatos rendőrtiszt a fényképben
határozottan felismerte a bőröndrablás
gyanusítottját.
Igy előállott az a rendkívül érdekes
helyzet, hogy
bár minden közvetlen és közvetett
bizonyíték Nagy Pál ellen szól, mégis
tökéletes alibit igazol.

Az alibi igazolás annál inkább helyt-
álló, mert Bauer Mária ugy a zürichi,
mint a bécsi rendőrségen azt a vallomást
tette, hogy a bőröndöt elkobzó áldetektí-
vek 11 és 12 óra között „igazoltatták le”
a vasuti fülkében. Nagy Pál két helyen
egyszerre már a fizika örökérvényű tör-
vénye szerint sem lehetett, viszont olyan
terhelő bizonyítékok szólnak ellene, me-
lyek arra a következtetésre kényszerít-
nek, hogy Nagy Pál pontosan elkészítette
tervét és budapesti alibi igazolása sem
volt egyéb, mint a hatóságok megtévesz-
tésének kísérlete.

**Bukaresttől kérte Nagy Pál letartóztatá-
sát a budapesti rendőrség**

Egy terhelő bizonyíték mellett egy
látszik nem elegendő Nagy Pál rend-
őrségi alibije. Igy a budapesti rend-
őrfőkapitányság a szerda éjjeli órákban
telefonon kérte a bukaresti rendőrségi
igazgatót, hogy intézkedjék Nagy Pál
örizetbeviteléről. Ez az intézkedés meg-
is történt és

csütörtök délelben Hatiegan Simon
rendőrkezes telefonon utasítást
kapott, hogy Nagy Pált vegye azonnal
örizetbe és kihallgatása után tegye át
az ügyészséghez.

Ekkor már a kolozsvári rendőrség bü-
nyűi osztályának irodájában feküdt Nagy
Pál vallomása, amelyet szerdán éjjel 12
óraig tett Drághiciu igazgató előtt a
Park-szatóriumban. Ez a vallomás meg-
egyezik az Uj Keletben közöltekkel. A
rendőrigazgató előtt azonban Nagy Pál
azt vallotta, hogy azt a hölgyet, akivel
Szatmáron együtt látták, Budapestről
hozta magával és nem Nagykaroly és
Szatmár között az országon találta.

Ezt a vallomást szerdán délelben Klein
Miksa dr. magával akarta vinni Bu-
dapestre.

de mert közben megérkezett a Nagy Pál
letartóztatásáról szóló intézkedés, Klein
Miksa dr. kénytelen volt utazásig a letar-
tóztatási aktus befejezte utánig elhalasz-
tani.

Nagy Pált letartóztatja a ko-
lozsvári rendőrség

Délután fél öt órakor Marpozan szub-
komiszár Párdi detektív társaságában
megjelent Nagy Pálnál, akit dr. Klein
Miksa éppen akkor készített elő a vár-
ható letartóztatásra. Marpozan szubkomis-
szár tudtára adta Nagy Pálnak a letartóz-
tatási végzést és utasította, hogy hala-
dékalanul keljen fel beteggyárból. A
vakbélgyulladásal is gyanús fiatalember,
miután az orvosok is igazolták, hogy jár.

ni azért még tud, felöltözött és várta
Drághiciu Aurel rendőrigazgató megérke-
zését. Drághiciu Aurel délután öt óra-
kor a rendőrségi autó elhozta a szató-
riumba és a társaság, Nagy Pál csomag-
jaival együtt, megindult a rendőrség felé.

A csomagok között az a kiskoffer is,
amely tökéletes alterregója a Bauer
Máriától elrabolt bőröndnek.

Csak hogy ez nem duplafenekü és valami-
vel kevesebb értéket tartalmaz.

A kis bőrönd a rendőrség
bűnyűi osztályán

Hogy a kis koffer valóban kísértékünek
és tartalmatlanok minősíti a rendőrség,
arról személyesen győződhetünk meg a
bűnyűi osztály helyiségében. Nagy Pált
örizetbevitel után Drághiciu Aurel hall-
gatta ki Marpozan szubkomiszár jelenlé-
tében. Drághiciu igazgató ajtaja előtt
Nagy Pál elegáns, nagy bőröndjén busla-
kodott a kis koffer, kissé terde tartásban
és olyan elhagyottan, ami egyáltalában
nem illő egy európai szenczió középpont-
jában álló bűnlel méltóságához.

Nagy Pál kihallgatása a rendőrségen
délután ötől este fél nyolcig tartott.
Nagy Pál a rendőrségen teljes egészében
fenntartotta szerdán este tett vallomását.
Kijelentette, miszerint nem tudja, hogyan
keveredhetett bele Szekulesz is az ügybe.

Nagy Pál megismétli vallomását

— Én Szekuleszt este 10 óra tájban ke-
restem fel — mondotta jegyzőkönyvbe
Nagy Pál — és üzleti tárgyalásokat foly-
tattunk. Mintegy háromnegyed órát tölt-
tettem vele és ezután
a ház előtt várakozó géppemmel a Po-
zsonyi utra hajtottam, ahol egy hölgy
ismerősömet vettem fel. Ekkor vettem
észre, hogy kabátom hiányzik

és az autóval a Negresco kávéház elé
mentünk, ahol azonban senki nem adott
felvilágosítást a kabátrol. Ekkor mentem

**Édesanyám
(Fájdalmak háza)**

Az új Fox slögert, amely meghódítja a vilá-
got, Kolozsváron a Dacia Mozgó (Magyar
Színház) fogja bemutatni. Október 12-én lesz
a premiere. Ez már nem egy külön kis em-
beri sors, ez szimbólikus Anya örösisiva ra-
gított alakja, amely minden ember szá-
mára a legszenélyebb

a rendőrkapitányságra, ahol jelentést tet-
tem a lopásról.

Ezután Nagy Pál elismételte az Uj Ke-
let tegnapi számában közölt vallomását
és a következőket fűzte hozzá:
— Vasárnap későn keltem fel, mert a
hölgygel és egy fiatalemberrel hajnalig
ültem a Belvárosi Bárbán. Reggeli után
azonnal Szekuleszhez mentem. Szekulesz a
legjobb barátom. Beszélgetés közben kö-
zöltem vele, hogy hétfőn este családi és
üzleti ügyekben Nagybányára kell utaz-
nom. Szekulesz nem mondta nekem, hogy
Bécsbe készül. A bécsi utak egy tőzsde-
bizományos életében nagyon sűrűn for-
dulnak elő és én Szekulesz utazásairól
csak az utolsó pillanatban, vagy még
akkor sem tudok, mert csak családjától
értesülök hollétéről.

A diszkrét ügy
Drághiciu igazgató azt a kérdést is
feltette Nagy Pálnak hogy miért mon-
dott az Uj Kelet munkatársának más
adatokat a társaságában lévő hölgyről,
mint a rendőrségnek. Nagy Pál erre azt
felelte, hogy a hölgyvel való utazása disz-
krét ügye és nem akarta, hogy nyilván-
osságra kerüljön, miszerint budapesti,
férjes asszonnyal jött le Erdélybe. Arra
a kérdésre, hogy a hölgy miért ment
Szatmárról vissza Budapestre, azt val-
lotta, hogy az asszonyt családi dolgai
Budapestre szólították.

Nagy Pált a vallomástétel után az
ügyeletes szobába kísérték és ott tölti
az éjszakát. Pénteken délelőtt átkísérik
az ügyészségre, ahol addig lesz, míg a
budapesti rendőrség diplomáciai uton
át nem kéri Romániától. Klein Miksa dr.
csütörtök este nyolc óra tíz perckor Bu-
dapestre utazott, magával vive Nagy
Pálnak ugy szerda esti, mint csütörtök
délutáni kihallgatásának jegyzőköny-
vét.

**Miért utazott Klein Miksa
dr. Budapestre?**

Elutazása előtt beszélgettünk Klein
Miksa dr.-ral, aki a következőket mon-
dotta:

— Budapesti utazásomnak célja az,
hogy Nagy Pál alibi igazolásáról meg-
győződjem. Mint budapesti kollegám ér-
tesített,

a budapesti rendőrség előtt a szept-
ember 2-án este szolgálatot teljesi-
tett rendőrtiszt igazolta Nagy Pál
alibijét.

Ebben az esetben tehát nem állhat
fenn az a vád, hogy Nagy Pál ugyaneb-
ben az időpontban elrabolta Bauer Mä-
ria kofferét.

— Hogyan tartóztathatták le Nagy
Pált annak ellenére, hogy betegen fe-
küdt? — kérdeztük.

— Amennyiben még szükség lesz rá
— mondotta Klein Miksa dr. — holnap-
után az ügyészségről fogjuk kérni sza-
natóriumba szállítását. A rendőrség,
miután Nagy Pál járt tud, kötelessé-
gét teljesítette.

Utolsó kérdésünk a következőképen
hangzott:
— Miért szerepel Nagy Pál utlevélé-
ben ágostai evangélikus vallással, hol-
ott a körözlevélben is zsidónak van fel-
tüntetve?

Klein dr. a következőkkel válaszolt:
— Nagy Pálnak még abból az időből
volt egy ágostai evangélikus hitről bi-
zonyító írása, amikor még nem volt ta-
nácsos zsidónak lenni.

Nagy Pál ügyében Klein Miksa dr.-
nak visszaérkezése után tudjuk meg,
hogy mi következik. Addig az áldetektív
gyanujával illetett fiatalember az ügyész
ségi fogház lakója lesz.

Barzilay István.

Stop!...

**Nagyvárosi módra rendszabályozzák meg Kolozsvár város
közlekedését**

Cluj-Kolozsvár, október 6. (Az Uj Ke-
let tud.) Dr. A. T. Muresan mérnök, Ko-
lozsvár város interimáris bizottságának
agilis vezetőtagja, Hatiegan Simon ren-
dőrkezesrel karöltve akciót indított
Kolozsvár város közlekedésének meg-
rendszabályozására. A rendőrség közle-
kedési osztályának beszerzése valame-
lyes haladást jelentett ezen a téren a
mult káotikus állapotával szemben, de
távolról sem oldotta meg a megnagyob-
bodott forgalom város közlekedésének
problémáit. Különösképen a belváros
forgalmasabb pontjai jelentettek és je-
lentenek ma is állandó életveszedelmet
a szabályozási eszközök elégtelensége
miatt.

Hatiegan kesztor még az elmúlt év-
ben memorandumot intézett a városi ta-
nácshoz, különböző intézkedéseket java-
solva a forgalom rendmentésére. A vá-
ros akkori vezetői ezt az
átiratot azzal tették ad acta, hogy a
javasolt intézkedések foganatosítása 113
ezer lejes befektetést igényel. Muresan
mérnök kiásta az ügy dossziéját és az
abban foglalt javaslatokat egészen mi-
nimális költséggel meg is valósítja. A
tervebe vett intézkedések lényegesen meg-
fogytak változtani a közlekedés eddigi
arculatát és legalább ebben a tekintet-
ben nagyvárosi külsővel fogja a várost
felruházni.

A legelső intézkedések közé tartozik
az, hogy a forgalmasabb pontokon
„Stop!” jelzőtáblákat állítanak fel, ami-
nők a nagy nyugati metropolisekban
már régen be vannak vezetve s amelye-
ket nemrégiben Bukarestben is meghono-
sítottak. Ilyen táblákat állítanak fel az
állomás, a Malom ucca és a Ferdinand
ut keresztezése, a Ferdinand ut és a
Fötér egybetorkolása között, valamint

a Newyork kávéház és a Banca Nationa-
la épülete előtt. (Unió ucca, Bartha Mik-
lós ucca keresztezése). A plébából ké-
szült táblát olajjal világított lámpával
szerelik fel, hogy az esti órákban zöld
és piros fény vetítésével szabályozha-
sák a közlekedést.

A járművek közlekedésével kapcsolato-
san bevezetik az egyirányú közlekedést
a Széchenyi tért a Mária királyné uccá-
val összekötő uccákon. Csak a Mária
királyné ut felé lehet haladni a Dávid
Ferenc és a Vlahuta uccákon, csak ellen-
telt irányban a Baba Novac és a Xenop-
pol uccákon.

Előreláthatólag egyeseknek nem lesz
tulságosan innyére az, hogy a város
megrendszabályozni készül a gyalogjáró
közlekedést is a város forgalmasabb
pontjain. Egyelőre, próbaképen, a Fötér
két sarkán fogják korlátok közé szorita-
ni a gyalogjáró-közlekedést. Mésszel lesz
megjelölve az a terület, amelyen belül a
gyalogjárók büntetlenül és az elgázo-
lás veszedelme nélkül közlekedhetnek.
A gyalogjárók is kénytelenek lesznek
ezenek a pontokon a „Stop” jelzőtábla
utmutatásait követni.

Muresan doktor kijelentette munkatár-
sunk előtt, hogy az első jelzőtáblát szom-
baton már fel is állítják a Széchenyi
téren. Ugyancsak elmondotta, hogy a
járművek közlekedését lényegesen meg-
fogja könnyíteni a Rudolf uti Szamos-
hid üzembehozatala. A város a közelről
felveendő 30 millió lejes kölcsön egyré-
szét arra fogja fordítani, hogy a hid
környékén kisajátított házak tulajdono-
sait kártalanítsa. Ezután azonnal meg-
kezdik a házak lerombolását és szabad-
dá teszik az utat a Mikos Kelemen uc-
cán át a Széchenyi tér felé.

A palesztinai ujságírás 70 éve

Tel-Avivban ez év tavaszán volt a palesztinai zszurnalisztika gazdag anyagu kiállítása és néhány szerény, a háttérben meghúzódó embernek köszönhető az a hatalmas anyag, amely a palesztinai ujságírás 70 esztendő fejlődésének mozzanatait jelzi. 70 éve annak, hogy az első héber ujság, a „Halvanon“ megjelent, amelyet Joel Mose Salamon adott ki. Azóta mintegy 1300 zsidó lap jelent meg az országban. Salman Revaner, Tel-Aviv városának egyik kishivatalnok gyűjtötte össze nagy fáradsággal a palesztinai ujságírás értékes és ritka maradványait és így került a nagyközönség elé az egész páratlan érdekes gyűjtemény, amelyet tulajdonosa hányatott életén át nagy szegénység és sok megpróbáltatás között őrzött meg.

Egész különleges jelentősége van ennek a sajtókiállításnak, amely a zsidó ujságírás hetedik évtizedének végén szinte demonstráció számba ment a héber nyelv újjáéledése és a palesztinai zsidó civilizáció mellett.

Minden egyes szám egy darab történetet jelent, a nyilvános életnek keresztmetszetét egy hetven esztendő szokatlan fejlődés ritmusában.

A sajtó mindenkor hű tükrök volt egy ország életkérdésének. Az első ujság még akkor jelent meg Erec Izraelben, mikor az ország barbár kormányzás alatt álló sivatag volt. A városokban kevés zsidó lakott, mezőgazdasági telepek nem voltak, vasut és táviró ismeretlen fogalom volt. A postát tevéken és szamarakon továbbították; néha „a nagyobb biztonság kedvéért“ rablóvezérek útján, akiknek ez a foglalkozásuk ugyszólván koncessziójuk volt. Az országukat rosszak és veszedelmek voltak. Palesztinában csak minden három vagy négy hónapban kötött ki hajó és időközben az ország fölkétesen el volt zárva a világtól. A chaluka kiküldötti képezték az egyetlen összekötő kapocsot Cion és a diaszpóra között.

De a palesztinai ujságírás 70 éves jubileumát már egy tiszta zsidó városban ünnevelték. Az új Jisuv centrumában, felvilágosodott európai kormányzat alatt, modern házak, aszfaltozott utcák, száguldó autók és gyorsvonatok, gimnáziumok és főiskolák, opera és színházak, nemzetközi hírszolgálatos napilapok és az élet összes kérdéseivel foglalkozó folyóiratok között, de mindenekfele az élő héber nyelv légkörében, amely egyformán csendül gyermekek és aggok, orvosok, mérnökök és mindenféle foglalkozást űző emberek ajkán, le egészen az utcaszörögig. Valóságos világsoda ez! És mindezeknek az éveknek a fejlődése ezekben az elszárgult ujságlapokban foglaltatik. Micsoda hatalmas újságírás az 1871-ben kiadott „Juda V. Jerusolajim“tól a mai három nagy napilap, amelyek egymással versengve hozzák a legújabb híreket, vagy a heti és havi folyóiratokig, amelyek a legkülönbözőbb olvasóközönség számára íródtak. Természetesen mind héber nyelven jelenik meg. Hisz itt minden a zsolttárok és a próféták nyelvén szólal meg: az elrabolt Lindbergh bébi, a lausannei konferencia urai, sőt maga Hitler is, a modern Haman, csak héberül képzelhető el itt.

Aki végigjárta ezt a kiállítást, nem győzött csodálkozni a rosszul sikerült zszurnalisztikai próbálgatások tömegén, melyet e kis Jisuv produkált ebben a 70 esztendőben. Nincs a munkának az az ága, amelynek képviselői ne tartották volna szükségesnek, hogy saját lapot adjanak ki. Ha egy szakmából hat ember szervezkedik, akkor első dolguk kiadni egy lapot, amely köztük és a nagyvilág között összekötő kapcsolatot szolgál. Nincs hiány a találékonyságban és életrevalóságban, csak hogy a forgalom méretei és a közönség száma nagyon is korlátozott. A folyóiratok tömege további félmillió ember gényeit tudná kielégíteni. Adjátok az országnak több zsidót!

A palesztinai ujságírás rég elfelejtett nevei kerültek ismét a felszínre: Rabbi Joel Mose Salamon, R. Izrael, Dow Frumkin, R. Chaim Hirschensohn, R. Jechiel Brill, R. Michael Hakohen, de mindnyájukat tulszárnyalja Eliezer ben Jehuda, az ujságírás forradalmi vezére, a héber nyelv újjáéledésének, a kiállított fényképek alakjai sokkal inkább hasonlítanak jesivák vezetőjéhez, mint a mai újságok ideges szerkesztőjéhez. Tel Aviv városi tanácsa elhatározta, hogy egyik utca Salamonról, a „Halvanon“ kiadójáról nevezze el. Napokon és heteken keresztül a felnőttek és gyermekek ezerei tödültek az Ohel Sémbe, hogy a kiállítást megtekintsék. Minden lap élő nyelven beszél az öröm és a bánat, a vigaszt és a gond, a gyűlések és ünnepélyek, a háború és száműzetés, a politikai események, nehézségek, vérontások és hősi tettek napjairól. Az ember itt egy szuszra sirhatott és nevetgetett.

Ahogy az idő mulik, nap-nap után egy-egy téglával gyarapodik az épület. Még Moszkva ügynökeinek is a gyűjtött héber nyelven kell kiadni röpirataikat, ha azt akarják, hogy elolvassák őket. Mert a héber többé nem csupán szent nyelv, „Lason Hekodes“, hanem eszköz mindannak a kifejezésére, amit emberi nyelven el lehet mondani.

A héber zszurnalisztika nem Palesztinából ered. Öngigsbergben 1748-ban adták ki a „Measszéf“-et. Ma azonban kétségtelenül úgy tűnik, hogy a héber ujságírás tényleges alapjai 70 évvel ezelőtt Erec Izraelben rakattak le. Ma a diaszpórában alig van héber sajtó; minden tönkrement a régi kulturcentrum bukásával. De van és lesz héber ujságírás abban az országban, amelyben az új életet héber nyelven teremtik meg, melyen az anya beszél gyermekével s amelyen a haldokló utolsó szavait első hajtja. A. Z. bea Jisaj (Tel-Aviv).

Az „Orbis“ iroda színházi és divatrevü hete Budapestest

A legolcsóbb filières gyors Budapestre. Indulás november 10-én, visszaérkezés november 16-án

Az „Orbis“ nemzetközi utazási iroda Kolozsváron figyelembe véve a közönség óhaját, a legolcsóbb áron az egyéni luxus utazások színvonalán álló társas-kirándulások rendez. November tizedikén indítja Budapestre első filières vonatát, amely kényelem tekintetében bátran nevezhető luxusvonatnak is.

November tizedikén

kezdődik a nagy színházi és divatszazson Budapestest. Egymásután fognak lezajlani a színházi premierek és a legelőkelőbb divatszazsonok bemutatói. Miután az „Orbis“ iroda célkitűzéseit nem irányítják csupán üzleti szempontok, ezért a jelzett társasutazásra az alábbi páratlan kedvezményeket jelenti be:

690 lejért

a következőket nyújtja a társasutazás résztvevőinek:

1. Kolozsvárról Budapestre oda és visszautazás, kényelmes gyorsvonati sebességgel futó Pulmann-kocsikon.

2. Magyar vizum.

3. Ingyenes részvétel zenés tea és táncdelutánmal egybekötött női és férfi divat revü bemutatóján. Az őszi és téli párizsi divatújdonságok fölvonulása.

4. Luxuskárokon körséta Budapest világvárosi éjszakájának megtekintésére.

Mindezt a Kolozsvárról indulóknak 690 lejért, a Nagyváradról indulóknak 475 lejért nyújtja az Orbis iroda.

Továbbá az ottartózkodás alatt 60 százalékos jegykedvezményt nyújt a legelőkelőbb budapesti színházakban, valamint elsőrangú szállodákban és pensiókban további páratlan kedvezményeket.

Ne siessen tehát Budapestre, várjon a november 10-én induló Orbis vonatra, vegye igénybe a fenti páratlan kedvezményeket.

Jelentkezni lehet lapunk kiadóhivatalában 1932 október 28-ig.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Szinkór-Mozgó műsora

Keddől kezdve 3, 5, 7 és 9 órakor:

Az éjszaka leánya. Erköledráma a nagyvárosok éjszakai életéből. A fő szerepekben: Nancy Carrol és Fredric March, a Bestia nagyszerű címszereplője. És az új hangos kísérő-műsor. (3 órakor a jegyek ára: 10 és 20 lej.)

Péntektől kezdve 3, 5, 7 és 9 órakor: Házassítuk meg Öfelségét. Don José Moyca, a csodálatos tenor hangú énekesszínész és Conchita Montenegro új uniformis slágeroperettje. 3 órakor a jegyek ára 10 és 20 lej.

Október 12-én: Édesanyám. A szezon leg nagyob filmje. Az anyaság legmegrázóbb film-eposza.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, október 7.

Bukarest. 17: Sibiceanu zenekar: könyvny és román zene. 19:40: Gr. 20: Seidmann szakszofónművész. 20:20: Szkeccs. 21: Román zene.

Budapest. 9:15: Hangverseny. 9:30: Hírek. 12:05: A Szervánszky szalonzenekar hangversenye. 12:25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 1:15: Előadás. 2:45: Hírek. 3:30: A rádió ifjúsági félórása. — 4:15: Előadás. 4:45: Potnos időjelzés, időjárás, hírek. 5: „Pasteur“. Elbeszélés. — 5:30: Grammfónhang. 6:45: Gyorsíró tanfolyam. 7:15: Hangverseny. 8:45: A rádió külügyi negyedórása. 9: Kamarazene. 10: Pontos időjelzés, időjárás, hírek, majd cigányzene.

Bécs. 20:40: Szimfonikusok. — 22:15: Kralljazz. Ptrov Emil énekével.

Berlin. 17:45: Karénk. 18:15: Zenekari hangv. 19:10: Szórakoztató zene.

Breslau. 22:30: Hauptmann: Hentschel

fuvaros c. színműve.

Heilsberg. 21:05: Haendel, Mozart, Beethoven hangv.

Stuttgart. 20:05 Filharmonikusok hangversenye.

Varsó. 20:15: Szimf. hangv.

Milánó. 20:30: Szimf. hangv.

Róma. 20:45: Zenekari hangv.

Prága. 20: A bécsi Operaház tagjainak hangversenye.

Toulouse. 22:30: Operaáriák. 24: Szimfonikus hangv.

Riga. 19:05: Szimf. hangv.

Svájci Romand Adó. 20: Olasz dalok.

Szombat, október 8.

Bukarest. 17: Zenekari hangv. 19:40: Grammfón. 20: Szakszofón. 21: Román zene. 22: Hírek.

Budapest. 9:15: Katonazene. 9:30: Hírek. 21:05: Házikvartett. 12:25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2:45: Hírek. 4:45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Cigányzene. 6:15: Rádióamatőrposta. 6:45: Szalonzenekari hangv. 8: Vidám magyar est. 10: Cigányzene. 11: Jazz.

Bécs. 16:10: Mandolinzene. 20: Abraham: Hawaii rózsája.

Stuttgart. 22:45: Cigányzene.

Langenberg. 22:30: Szór. zene.

Varsó. 22:05: Chopin művei.

Poznan. 18:30: Énekhangv. 19:20: Grammfón.

Milánó. 20: Grammfón.

Róma. 20:45: Operett.

Palermó. 20:20: Grammfón. — 20:30: Operett.

Prága. 20:50: Gounod: Faust című operája.

Osló. 22:15: Humoros szavaltat.

Stockholm. 19:30: Dalok.

Svájci Romand Adó. 20:50: Gounod: Fauts c. operája.

Svájci Aleman Adó. 19:25: Spanyol zene.

Megrázó lelki élmények, lenyűgöző látomások

Szomorj Dezső Gyuri című új regénye. A lélek kalandjainak legnagyobb ábrázoló közé tartozik Somory Dezső. A regény 260 oldal, remek fehér papíron, díszes vászonkötésben 68 lej. A sorozat tizedik kötete ez. Postán utánvétellel, beklüdvé franco küldi Lepage Kolozsvár. Kérje Lepage-tól a teljes sorozat jegyzékét.

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 8 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 80 lej. Allástkeresőknek 80 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

A most megnyílt, modern előnyomdával felszerelt fehérmű szalonban Str. Memorandului (Unió u.) 14. sz. alatt mindennemű fehérmű, sztorok, pizzamák, fűzők és mellszorítók jutányosan és pontosan készülnek.

Eladom 880 négyzetméter nagyságú házhelyemet, Cim a kiadóban.

Bejárónő, ki főzés, mosás és vasaláshoz ért, elhelyezkedést keres. Postakert ucca 4.

Szépkipitelő, modern afrikai körte, fehérszemes jávor, cseresznye hálóberendezések asztalosműhelyből olcsón eladók. Nagyszamos ucca 10.

Függöny- és ágyterítominták, ágynemű- és fehérmű-sablonok nagy választékban érkeztek. Fisch Böske kézmunka szalonjába Cluj, Str. Baritiu (v. Malom ucca) 16.

Varrónő, elsőrangú francia. és angolmunkás vállalja nagyon olcsón a legkülönböleg fazonok készítését, csakis saját lakásán: Calea Victoriei (Magyar u.) 139. Hátnál az udvarban.

Naponta frissen fejt kóser tehén- és bivalytej (házhöz szállítva is), valamint tejszín, tejföl, vaj és turó kapható Schwartz Ignácénál, Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7. Ugyanott vegetárius koszt — kihordásra is — kapható. Csak megrendelésre.

Belvárosban kitűnően bevezetett koszt. adóhely teljes felszereléssel olcsón átadó. Cim a kiadóban.

Teljesen képzett diplomás kozmetikus- nő elhelyezkedést keres kozmetikai intézetben. Esetleg elmenne asszisztensnek bőrgyógyász, vagy nőgyógyászhoz is. Cim a kiadóban.

Csinosan butorozott szoba, kapualatti különbejárattal, kiadó. Str. Juliu Maniu (Szentgyház u.) 39.

Adresse: „Talmudist“ Sieu Magherus

Kiadó Szilágy megyében cirka 400 hold birtok gazdasági épületekkel. Felvilágosítást ad dr. Jacobi, Honvéd-u. 5. sz.

Kiadó szép uccai szoba, fürdőszoba használattal. Egyetem ucca 3. sz., I. emelet ajtó 4.

Másodéves joghallgató középiskolási diák tanítását vállalja. Héber nyelven is jártas. Cim a kiadóban.

Fogorvosi rendelő

Nagyváradon kiterjedt praxissal elkötözés miatt előnyös feltételek mellett átadó. Erdekldéseket: „Fogorvosi rendelő“ jelígre Rudolf Mosse, Oradea.

Philips rádió hangszóróval, függönyök, gobelinek, díszpárnák, 12 szemelyes valódi kobold ebédő-készlet, nagy tükör, jégsekreny, kompótok, izek sürgösen eladók. Cal. Reg. Ferdinand 98. Házmeztérnél.

Két fiatalember kóser kosztot kaphat. Roth, Bánffy u. 1.

Eladó egy teljesen új, angol mechanikaiú Hoffmann-pianino. Str. Wilson 1/a.

Főlkületünk részére kezelőt keresünk csakis óvadékkal rendelkezők jöhetnek számításba. Salamon Testvérek, Campia-Turzii (Aranyosgyéres), vagy Salamon Sámuel Cluj, Calea Victoriei 63.

Zsidó urileány kitűnő ellátást és lakást kaphat Rosenfeld Antal, str. Gh. Baritiu (Malom u.) 7.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

HIREK

Bucusu a kedvestől

Pénztárcámon, amelyben aprópénzeimet kellett volna tartanom, cizellált virágok virítottak, az első időkben színesen. De utóbb már lekopott róla a batikolt festés, a stílizált virágokból kirajzolt figuráknak csak domború körvonalai maradtak szemmel láthatók. Olykor alig láttam a pénztárcámat, a benne való gyönyörködést már elvégeztem, amikor legbájosabb hölgyismerősem születésnapomra, a huszonötödikre, megajándékozott vele. Most például már napokon keresztül alig-alig látom a pénztárcámat, elárvultan és egy hang nélkül simult meg nadrágzsebemben. Pedig én nagyon szeretem a zenét, azt is, amit a rádió szór széjjel a szobában, azt is, amit koncertdobogóról hallok, azt is, amit magam fűtyörések és végül nagyon szeretem azt a zenét, amely egy pénztárca gyomrába zörög, a réz, nikkel és ezüstművészek mézédészenelő egyvelegét. A pénznek szaga ugyan nincsen, de szava van, egészen kifejező és szuggesztív szava, mely sajnos, mindig gyomromban dobol és Ady szerint éppen úgy muzsikál bennünk, miként a szerelem.

Most, a stílizált virágos pénztárcám fölött sírván, nem óhajtom a pénz mébenlétéről értekezéssel untatni igen tisztelt hallgatóságomat. Ezt nálam sokkal hívatottabbak tették annak idején olvasóinkkal a pénz tragédiája című egyveleg közreadásával. Csak közölni akarom, hogy stílizált pénztárca-virágaim rejtekében moha és moszatcsökevények nőhettek volna, miként egy terméketlen talajon, ha ma nem került volna belé egy vadonatúj százszáz ezüst pénz, melyet egy szerencsepéznéknél ott maradt lyukas övenbanis üdvözölt szomorú magányában. A százast sajnos, hamar utólrta végzet: fel kellett váltani és mitán a szerkesztőség feneketlen gyomrát hosszulejárata részletfizetések formájában részben kielégítette, maradt belőle egy darab husz, egy darab tíz, három darab két és négy darab egy lejes fém, összesen negyven lej értékben, nem szölvá az ötvenbanisról, mely sajnos, nem bizonyult szerencsepéznékné. Mert a stílizált pénztárca a bennfoglalt összeggel, mondó és ird negyven lej ötven banival elveszett, vagy ellopták a kolozsvári Rapid autóbushuzállat járműinek egyikében és pedig vagy a Főter-Posta és vissza, vagy a Főter-Park-szatórium és vissza utronalon. Ez volt a sorsod, kedves, ajándékba kapott pénztárcám, hiszen nálam, őszintén szólva, szinte fölösleges tárgyként szerepeltél, illetőleg soha nem szerepeltél. Szeretném, ha hamar elfelejtenelek, mert azért szerettelek, a benned olyan ritkán felcsendülő hangokat, amelyeknek zenéje szép és tölem egyre jobban és jobban árvölódik...

— Istentisztelet. A Ferdinand királyi nagy zsinagógában az ünnepi istentiszteletet rendje a következő: Péntek, október 7-ikén az esti ima 6 órakor, szombaton, október 8-án a reggeli ima 8 órakor, szombaton, október 8-án a muszaffid. e. 10 órakor kezdődik. A péntek esti istentisztelet keretében dr. Weisz Pál vendég-rabbi németnyelvű beszédet fog mondani.

— Sztalin mégis visszavonul. Párizsból jelentik: Diplomáciai körökben arról értesültek, hogy Sztalin mégis visszavonulni készül. Több kommunista vezető különösen a Keleten tett engedményeket veti a diktátor szemére. A Politbüro a napokban szabadságot fogja Sztalint.

Géphimzést, aszurozást olesón vállalkoz. Gyárfásné, Petőfi u. 52.

— Amerikában ismét kedvezően ítélik meg a gazdasági helyzetet. Newyorkból jelentik: A bizalom újabb megerősödése óta 275 millió dollár értékű arany tért vissza Amerikába és a másfél milliárd dollárra értékelt rejtett pénzből annak egyharmada ismét résztvesz a pénzforgalomban.

A semmitőszék jogerősen felmentette Cristea brassói középiskolai tanárt az államellenes propaganda vádjá alól

A Dimineata szerint ez az ítélet azt jelenti, hogy Romániában szabad a gondolatokat közölni és világnézeti problémáikat nyilvánosan megvitatni

Cluj-Kolozsvár, október 6. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes az a több mint egy éve húzódó per, melynek középpontjában Cristea brassói középiskolai tanár, a Spre Stanga néven megjelent és betiltott világnézeti folyóirat szerkesztője állt. A lap eldobása után nem csak felfüggesztették állásától Cristea, de államellenes propagandáért bíróság elé állították.

A semmitőszék tegnap foglalkozott a Cristea tanár ügyében beadott végső fellebbezéssel és a professzort jogerősen felmentette. A Dimineata az ítélettel foglalkozva, megállapítja, hogy ez az ítélet azt jelenti, miszerint Romániában szabad a gondolatok közlése és bizonyos problémáknak elméleti megvitatása, nem büntetendő cselekmény.

Ingyen kap osztálysorsjegyet, minden új és régi előfizetője az Uj Keletnek

Cluj-Kolozsvár, szeptember 27. Az osztálysorsjáték most lezajlott húzásának sokmillió főnyereményei és a sorsjáték tökéletes lebonyolítása a legnagyobb mértékben felkeltek az érdeklődést az október 19-én kezdődő második osztály-sorsjáték iránt. Erre az általános érdeklődésre való tekintettel határozta el az Uj Kelet kiadóhivatala, hogy olvasóit a sorsjátékkal kapcsolatban igen komoly és a mai súlyos viszonyok között páratlan áldozatot jelentő ajándékban részesíti. Ingyen sorsjegyet kap mindenki, aki most lép be előfizetőink táborába. Még pedig egy nyolcadsorsjegyet akkor, ha egy negyedévi előfizetési díjat (320 lej) közvetlenül kiadóhivatalunknak beküld, egy negyedsorsjegyet, vagy pedig egy nyolcadsorsjegyet első- és másodosztályát kapja az az új előfizető, aki egy fél-évre fizet egyszerre elő és a 600 lej előfizetési díjat közvetlenül kiadóhivatalunkhoz küldi be.

Ebből a páratlan akcióból részt kívánunk juttatni régi előfizetőinknek is. Mindazok a régi előfizetőink, akik egyszerre egy félévvel újítják meg előfizetésüket és a 600 lej közvetlenül a kiadóhivatalunknak küldik be, ingyen kapnak egy nyolcadsorsjegyet.

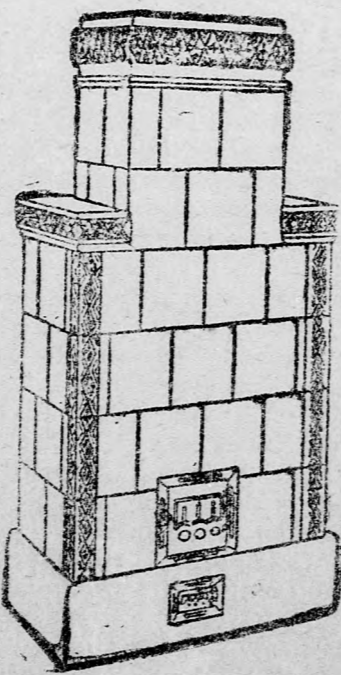
Az ajándéksorsjegyeket a Kereskedelmi és Hitelintézet Rt. (Cluj) szerencseszámai közül szerezzük be.

Siessen, mert október 19-én már sok pénzt nyerhet az Uj Kelet ajándéksorsjegyével.

— Zavargások Északspanyolországban. Madridból jelentik: Az északspanyolországi Vigoban sztrájkoló halászok több kikötői hajótulajdonos ellen revolveres merényleteket kíséreltek meg. A kikötői negyében néhány volt munkaadójuk házában kapuját s más faalkatrészeit a sztrájkolóknak petróleummal leöntötték s a köolajnak tüzet adtak. A tüzoltóság gyorsan lokalizálta a tüzeket. A zavarók ellen kivonultatott karhatalom helyreállította a rendet számos rendbontó le tartóztatásával.

Az évtized legnagyobb alkotása. Zilahy: Két fogoly. 618 old. diszvásonkötésben 90 lej. A szökevény 88 lej. Zilahy legújabb regénye: A lélek kiálszik 68 lej. Utánvételt portóval, vagy beküldve portómentes LEPAGE-nál Kolozsvár.

„Iris-kályhák“ „IRIS“ román kerámiakészítő-társ. CLUJ,

ajánljuk a nagybecsű közönségnek cserép-kályháinkat a legmodernebb formák és színekben.

Cserép-kályháink birnak a legnagyobb fűtőképességgel, igen redukált fűtőanyag mellett.

Tökéletes huzat — olcsó és kintő fel szerelés.

Nagy választék a gyári rakárban, CLUJ, Str. Chintaului-Kajántól-ut 74.

— Sabbat tösuva. A kolozsvári orthodox hitközség nagytemplomában szombaton délelőtt tíz órakor Glasner Akiba főrabbi sabbat tösuva-prédikációt tart.

— Ertesítés. Az első számú (Farkas uccai) adóhivatal értesíti a körletébe tartozó adófizetőket, hogy a folyó hó 10-ik napjára kitűzött árveréseket a zsidó vallású adózók ünnepére való tekintettel f. hó 11-ik napjára halasztotta el. Cluj, 1932 október 5. Seful Perceptiei I. ss. Ardevan.

— Szakjelentés a „Georges Phillipar“ katasztrófájáról. Párizsból jelentik: A „Georges Phillipar“ nevű gőzhajó katasztrófája alkalmával kiküldött szakbizottság befejezte működését és rendkívül részletes jelentésében megállapította, hogy a „Georges Phillipar“ katasztrófáját rövidzárlat és az elektromos gépek megsérülése okozta. A szakbizottság ezenkívül megállapította, hogy a gőzhajó legénysége szinte emberfeletti erővel küzdött a tüzzel és ugyszólván példátlanul álló hősiességgel kísérelte meg a hajó megmentését.

— Százhetven pályázat érkezett be az új cseh szlovák huszkoronásokra. Prágából jelentik: A jövő héten ül össze az a bírálóbizottság, amely az új ezüst huszkoronásokról fog dönteni. A bírálóbizottságnak előreláthatóan nehéz munkája lesz, mert eddig százhetven pályázat érkezett be és több mint nyolcvan írásbeli elaborátum foglalkozik az új huszkoronással. A legegyszerűbb falusi emberek is küldtek be pályázatot és érdekes, hogy a szlovák, magyar és német nyelven írott pályázatok egyben kivétel nélkül megegyeznek, t. i. hogy az új huszkoronás pénzen Masaryk elnök arcképe rajta legyen.

— Feloszlatták a görög katonai légiót. Athénből jelentik: A görög kormány feloszlatta a katonai ligát, amelyről az utóbbi hetekben egyre sürűbben voltak olyan hírek forgalomban, hogy pucos útján magához akarja ragadni a hatalmat Görögországban.

— Főlemelték a kalapácsos gyilkos büntetését. Budapestről jelentik: Az itéltábla büntetőtanácsa Fischl Frigvest, a kalapácsos gyilkost szándékos emberölésben mondotta ki bűnösnek s az első fokú ítéletben reá rótt 4 évi büntetést 6 évi fegyházra emelte fel.

NAPRÓL NAPRA

Általános a meggyőződés, hogy az amerikai filmgyártásnak legalább 3-5 évre van szüksége, amíg újra visszanyerheti anyagi egyensúlyát. Számolnak azzal, hogy a most következő hónapok különösen válságos időszakok lesznek az amerikai filmgyártásnak.

Newyorkban F. J. Marshal sakkbajnok sakfőiskolát készül nyitni. Az iskola tanszékeit ismert sakkozókkal fogják betölteni, Marshal szerint a sakkozás az utóbbi évtizedekben legtöbbit a szovjetterületen haladt előre, ahol hivatalos sakktanítók működnek, akik rendszeres fizetést huznak az államtól és iskolákban tanítják a sakkozás magasabb művészetét.

Adlon Lajos, a nevével elnevezett híres berlini szálló tulajdonosa kilakoltatási pert indított fia ellen, aki a szállónak igazgatója volt, de állását elvesztette, mert apai engedelem nélkül házasságra lépett egy chicagói szállótulajdonos leányával. A fiú nem hajlandó kiköltözni lakásából s a molesztálás miatt kártérítési pert indít apja ellen.

Az amerikai massachusettsi Bridgewaterben 70 éves korában meghalt Jessó Pomeroy, az amerikai fegyverek korelnöke, akikt még 14 éves korában ítétek el gyilkosságról életfogytiglani szabadságvesztésre. Az aggyantán bünnöz 56 évet töltött fegyházban és abból 40 évet magánzárkában. Tizenkét-szer szökött meg, vagy kísérelte meg a szökést. Szabadon a több mint öt évtized alatt csak akkor járt, amikor szökésben volt.

A berlini görög követ felszólalt a Teater am Nollendorplatz igazgatóságánál a Der Fürst der Berge c. átdolgozott Lehár-operett ellen, amelynek hőse görög rablóvezér és a darabban több olyan tréfa szerepel, amelyeket a görög nemzetre sértőnek lehet találni.

Lucienne Boyer párizsi sanszonenekesnő az Empirehez szerződött magas gázsival. A nagy népszerűségnek örvendő énekesnőről úgy beszélnek és irnak, mint az új Mistinguetteről. Óriási sikerét egyetlen dálnak köszönheti, melynek címe: „Parlez moi d'amour“. Ezt a dalt éneklé most az Empireban is.

A Sziciliában vendégszereplő híres Hagenbeck-cirkusz csődbe került. AItai élmezéséről a cataniai állatvédő egyesület gondoskodik. Valószínűnek tartják a cirkusz vagyontételeinek elárverezését.

Bill Postlethwaite 74 éves angol farm munkás a Dorice szalongozósón 12 napos földközítengeri utra indult. A munkás az utiköltséget két évtized alatt takarította meg, heti 3 pennys részletekben.

A Cottage bécsi villanegyedben, ahol Schnitzler lakott, legközelebb felállítják az író szobrát.

Hollywoodi jelentés közli, hogy Chaplin ólommérgezésben megbetegedett. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Borotvával levágták egy öregember fejét. Olmützből jelentik: Valterica községben tegnap éjjel borzalmas kegyet lenséggel végrehajtott rablógyilkosság történt. Ismeretlen tettes behatolt Stanzel Károly 62 éves pénzbevaltóhoz, aki a községnek és a környéknek bankember volt. Az ismertlen tettes Stanzelt éjszakai dejen támadta meg álmában, elvágta borotvával a nyakát, úgy, hogy a fejét teljesen különváltan találták meg a törzstől. A csendőrség megindította a vizsgálatot, de eddig semmi nyom sincs.

DETESEK
ny azó 8 lej, vas-
Legkisebb apró-
ástkeresőknek 80
Apróhirdetések
Jelégés levelet
ha portóbélyeg
van.

modern előnyomda.
mű szalonban Str.
14. sz. alatt min
sztorok, pizzamák,
utányosan és pon-

etméter nagyságu
adóban.

mosás és vasalás-
keres. Postakert

a afrikai körte,
esznye hálóberen-
ból olesón eladók.

minták, ágynemű-
nagy választék-
Biske kézimunka-
aritiu (v. Malom

francia. és angol
olesón a legkü-
sét, csakis saját
pij (Magyar u.)

kóser tehen- és
va is), valamint
turó kapható
Str. Filipeacu
nott vegetárius
kapható. Csab

bevezetett koszt.
léssel olesón át.

más kozmetikus-
kozmetikai inté-
e asszisztensnek
gyászhoz is. Cim

zoba, kapualatti
r. Juliu Maniu

היה
אינטרעסאנט
אינטערעסאנט
מאסטער
היה Magherus

cirka 400 hold
kel. Felvilágo-
éd-u. 5. sz.

a. fűrdőszoba
a 3. sz., I. eme

középsiskolás
őber nyelvben

endelő

axissal elköl-
telek mellett
„Fogorvosi
osse, Oradea.

val, függő-
k, 12 szemé-
készlet, nagy
ok, izek sür-
erdinand 98.

sztot kaphat.

gol mechni-
Wilson 1/a.

lőt keresünk
ők jöhetnek
rek, Campia-
y Salamon
63.

ellátást és
tal, str. Gh.

**KE-
KELETBEN**

